

Predmet IT-98-32-A, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića

Transkripcija i redaktura transkripta: Fond za humanitarno pravo, 15.decembar 2005.

Ponedjeljak, 24. septembar 2001.

Svedok VG-61

Svedok VG-21

Svedok Amor Mašović

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.31 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA HANT: Molim da se najavi Predmet.

sekretar: *Predmet IT-98-32T, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića.*

SUDIJA HANT: Gospodine, shvatate da ste još uvek vezani svečanom zakletvom koju ste dali prošle nedelje?

SVEDOK VG-61: Da.

SUDIJA HANT: Hvala. Mislio sam da je na vas red, gospodine Domazet. Izvinite, sada će svedoku da pokažu papir sa pseudonimima. Izvolite, gospodine Domazet.

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, pre nego što počnem sa daljim unakrsnim ispitivanjem, ja bih vas molio da dozvolite da umesto gospodina Tanaskovića koji je iz razloga odbrane odsutan, sa mnom danas bude u sudnici pravni savetnik, gospodin Boško Ristić, advokat iz Niša.

SUDIJA HANT: Svakako, gospodine Domazet.

ADVOKAT DOMAZET:

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala, časní Sude. Gospodine, pitaću vas nešto o onome što ste govorili, o vašem napuštanju Višegrada početkom aprila 1992. godine. Rekli ste da ste 4. ili 5. aprila morali da napustite Višegrad. Ostalo je, bar meni nejasno da li su pravi razlozi bili pretnje koje su vam upućene ili vaša službena dužnost koju ste obavljali u Međedi. Da li mi možete to razjasniti?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da. Bio je oba dva razloga. Prvi razlog je bio što je moja gore bila služba, tu, bio sam zadužen, jer to je dio terena ...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada se radi o Međedi, ja bih vas molio da mi objasnite, da li je tamo postojala policijska stanica?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada to kažem, mislim, znači, na posebnu zgradu ili prostoriju u kojoj je ta stanica bila?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Stanica je bila smještena uz, društvenoj jednoj zgradi, jedna prostorija.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li je sem vas bilo drugih policajaca na dužnosti, u to vreme?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Jedan ili više lica?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Više.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: ...*(izbrisano po nalogu Prestresnog veća)*...

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da to je rezervna stanica policije, rezervna stanica policije, znači.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako dobro razumem, znači, ona je formirana kao rezervna stanica, u to vreme ili dosta pre toga?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Dosta prije toga formirana.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Možete li mi reći, ako se sećate, kada je formirana?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da. Tačan datum formiranja po nalogu ministra za unutrašnje poslove Bosne i Hercegovine, 21. april 1991. godine. Ja se izvinjavam, mislim da je septembar, ako sam rekao april, ja se izvinjavam. 21. septembar 1991. godine.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li vam je poznat razlog formiranja te rezervne policijske stanice u to vreme?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Razlog je bio naredba, naredbom ovoga ministra za unutrašnje poslove države, ja, zna se razlog zbog čega je bio, ovaj, valjda, to je bio. I ranije stanica postojala, 10, 15 godina kao rezervna, jer sam ja duže vremena bio komandir te stanice, a aktivirana je tačno, 21. septembar 1991. godine.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, meni je jasno da je to po naredbi ministarstva, svakako, formirano i to ste rekli. Ali sam vas pitao da li znate konkretan razlog za formiranje te rezervne stanice, baš u septembru 1991. godine?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: I kako vas razumem ... (*izbrisano po nalogu Pretresnog veća*)... koja je tada ponovo uspostavljena posle, sigurno, nekog perioda, nije vam rečeno zbog čega se to čini u tom trenutku?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: A nije, da vam kažem, jer to su bili redovni poslovi zadaci, policijski. Ako mogu da dopunim, nije samo ta stanica bila aktivna, već još plus osam rezervnih stanica na području opštine Višegrad, a više na području države, odnosno Bosne i Hercegovine, mislim da su sve bile vanredno dignute te stanice i stavljene pod ...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Pa, upravo sam ja to pitao. Vi ste sada samo delimično odgovorili, razlog formiranja, uopšte, rezervnih stanica, dakle, da li je to bila situacija koja je tada bila na teritoriji Bosne i Hercegovine ili u samoj teritoriji Višegrada, dakle, neka vanredna situacija?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da, bila je već vanredna situacija, posebno bilo u nekim dijelovima Bosne i Hercegovine, a bila je i vanredna situacija, jedan dio je bio i u samoj opštini Višegrad.

SUDIJA HANT: Samo trenutak, gospodine Domazet. Gospodine, pošto vi i gospodin Domazet govorite istim jezikom, ponekad je prevodiocima jako teško da vas prate. Puno će im biti lakše ako napravite jednu malu pauzu pre nego što počnete da odgovarate na pitanja. Vi ste primetili da se gospodin Domazet zaustavi na trenutak pre nego što vam postavi pitanje. On to čini da bi omogućio prevodiocima da ga stignu, tako da i mi možemo da vas pratimo na engleskom, tako da i vi, molim vas, samo na trenutak pričekate pre nego što počnete da odgovarate. Izvolite, gospodine Domazet.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li je u to vreme, dakle kraj 1991. godine i početak 1992. godine ... (*izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) ... te policijske stanice u Međedi, započeo odlazak srpskog stanovništva iz Višegrada i okoline?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Odlazak srpskog stanovništva iz Višegrada, ja ne znam, da l' se desio, ali znam tačno, znači, to je mjesec april, u stvari mart, početak

aprila pre ulaska Romanijskog i Užičkog korpusa na dijelove opštine Višegrad. Iz Međeđe, ako treba, obzirom da su u Međeđi bile tri srpske kuće, su izašle. Otišle su u Višegrad iz Međeđe, sa područja Međeđe. Ako vam treba ime i prezime, ja to mogu decidno da kažem. Molim vas, da dopunim. Jedna od tih porodica koja je otišla, iz Višegrada došao je sin od te majke, Furtula Milke, koji je bio komandant Romanijskog korpusa. I on je odveo nju i ostale, prije ulaska, na par dana.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: I ako vas dobro razumem, od tada je Međeđa bila naseljena čisto muslimanskim stanovništvom? Dakle, nije bilo više Srba u Međeđi?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Nije. U Međeđi nije bilo više Srba, ali je bilo u okolnim selima. Svi su normalno živili, u svojim kućama radili.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Uoči vašeg odlaska, početkom aprila 1992. godine, da li je bilo incidenata sa žrtvama? Dakle, da li je već neko bio ubijen u to vreme?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne. Da dodam, molim vas. To je jedno objašnjenje. Ja sam non-stop, takoreći, svaki dan bio na području Međeđe, povremeno sam dolazio kući, tako da puno uvida u samom gradu ja nemam, ja se ograđujem od bilo kakvih drugih izjava. Ovo što kažem, molim vas, da se konstatuje zapisnički. Ja sam bio zadužen gore za onaj dio terena i tako, da maltene nisam znao ni kad je ni dan ni noć, od mojih obaveza.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Shvatio sam, ja sam vas pitao za period pre vašeg odlaska, znači do vašeg odlaska, da li je bilo takvih slučajeva?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ja nisam to video, gospodine Domazet.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ali kada, gospodine, kažete da ste u Međeđi imali toliko posla i danju i noću, da niste mogli da dignete glavu, da je Međeđa bila, u to vreme, čisto nastanjena Muslimanima, koji su to problemi mogli da budu u jednom selu da toliko posla imate, kako kažete?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Gospodine branioče, 74 kvadratna kilometra, mjesna zajednica Međeđa, sa 1.156 stanovnika raspolaže, a jako je predstavljena, dovoljno je bilo samo da je obidem, nisam mog'o za sedam dana je obić'.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Rekli ste mi da se ne sećate da je pre vašeg odlaska, do vašeg odlaska iz Višegrada, bilo žrtava. Da li se sećate da je neki Srbin iz Višegrada, Indić, poginuo tih dana?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Tada nije poginuo tih dana, kad sam ja izaš'o, sigurno. Ali sam čuo naknadno, u Međeđi, da je poginuo Indić, ne znam mu ime

tačno, ali znam da je iz mog komšiluka, stanov'o je u ulici mojoj, u Pionirskoj, u Višegradu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li vam je poznato da je bilo sumnji da je na njega pucano iz pravca vaše kuće?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Još jednom, moram da vas pitam: da li možda nije ta pogibija, tog Inđića, bio razlog vašeg odlaska iz Višegrada tih dana?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne, gospodine, ja sam se izjasnio da sam povremeno dolazio u Višegrad, kada sam mog'o, da se okupam, operem, promenim veš, iz Međeđe, jer sam i gore mi stanica egzistirala, pa sam bio obavezan gore. A razlog taj nije što ste mi vi postavili pitanje.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ali čini mi se da ste rekli, da posle odlaska tog 4. ili 5. aprila, više niste dolazili u Višegrad. Jesam pravu?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: U pravu ste da nisam dolazio kući u Višegrad, ovaj, zbog toga što je Romanijski korpus treb'o da uđe iz pravce Rogatice u Međeđu i bio sam gore na terenu, tako da nisam im'o vremena ni da dođem, nikada više. A razlog moga nedolaska više je bio, zbog toga što sam imao prijetnje i što su mi moji, odnosno, tačno da kažem, rahmetli moja žena rekla meni da mene traže i sve Muslimane po Višegradu, nepredne, da hapsi srpska policija i paravoj ... I pretresaju kuće, dolaze po kućama, zovu telefonima i razne, uznemiravanja.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: U vašoj ranijoj izjavi, gospodine, rekli ste da vas je brat obavestio da vas traže u Višegradu, da su vas tražili, je li tako?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ja sam kontaktir'o i sa bratom i sa ostalom porodicom, kada sam god im'o priliku, ne samo sa kućom, sa ženom i sa stanicom sam čak kontaktir'o, sa komandrom policijske stanice, načelnikom i ostalih s kojima sam ja bio podređen.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, ali ja sam vas pitao da li se sećate da vas je brat na to upozorio, da su vas tražili?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, kako sam razumeo, vaša uža porodica i taj vaš brat, su ostali u Višegradu i bili su u to vreme u Višegradu?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: U Višegradu su bili svi mještani Višegrada grada, dok nije Murat pustio centralu i dok nije uš'o Užički korpus u Višegrad, dok, ne mogu da tvrdim, da l' su baš svi, ali znam nekih građana koji su ranije napuštali Višegrad.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Iz tih vaših informacija koje ste dobijali, dakle, saznali ste i to da su mnogi napustili grad zbog pretnje tog Murata da će podići branu i pustiti vodu niz Drinu, je li tako?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Murat je javno rek'o da će pustiti branu, a ljudi su iz obližnjih, iz okoline, u stvari, iz bliže okoline jezera, čije su kuće bile ispod centrale, su napustili. Ja nisam bio u gradu da to vidim, ali po čuvenju ljudi koji su, građani koji su došli na područje Međeđe i koji su otišli za Goražde, čuo sam da su neki otišli u Uzamnicu, u kasarnu, neki su otišli na, u Nazuke i okolna mjesta gdje nije moglo doći jezero, u slučaju puštanja vode. A tada je nastala opšta panika u gradu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Do dolaska Užičkog korpusa, ako se ne varam, 13. aprila 1992. godine, šef policije u Višegradu je bio Ilija Sućeska. Tako ste vi rekli, je li tako, Musliman, inače?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li je u to vreme, dakle, pred sam dolazak korpusa i pred vaš odlazak, bilo i policajaca Srba u policijskoj stanici u Višegradu ili su je već bili napustili?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Dok sam ja bio u gradu, bilo je i Srba u policijskoj upravi u Višegradu. Da kažem, gospodin Tomić Dragan je bio viši inspektor u toj policijskoj stanici. Gospodin Lukić Sredoje, policajac bio i to u stanici. Vujičić Niko, gospodin i ostali da ne nabrajam, molim vas lijepo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Da li vam je poznato i da li ste čuli, da je u tom periodu, posle vašeg odlaska iz Višegrada, a pre dolaska Užičkog korpusa, jedna grupa tih policajaca bila uhapšena, pritvorena, među njima i ove koje ste pomenuli, konkretno baš Sredoje Lukić?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da, al' ja ne znam tačan datum, kad se to odvijalo, koji je tačan datum bio kad su oni uhapšeni, al' znam da su bili uhapšeni. Čuo sam, u stvari, ja ih nisam vidio, ja tačno da vam kažem, da budem decidan i na ovom mjestu da izjavim da je prvi moj susret sa mojim bivšim kolegama bio, ne mogu decidan biti, da li je to, molim vas, 14. april ili je 15., negdje u večernjim satima. Koje sam ja pustio, 13 zarobljenih u Međeđi, obezbjedio im kombi ...*(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)*... policijske stanice rezervne, Hurijan Nedžib i Hurijan Ibrahim su odvezli ovih 13 zarobljenih na centralu "Višegrad", koju je bila preuzela vojska i paravojne, ove jedinice u Višegradu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, ali tih 13, to nema nikakve veze sa ovom grupom o kojoj sam govorio. U tih 13 nije bio ... Ne radi se o Sredoju Lukiću i nekim drugim policajcima, je li tako?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Radi. O svim ovim što sam ja nabroj'o bio je, od mojih kolega, Lukić Sredoje, Vujičić Niko, Dragičević, ne mogu da se sjetim ime.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, ta grupa u kojoj je bio i Sredoje Lukić, ta grupa među kojima je bilo i tih policajca, uhapšenih i koji su bili na centrali na hidroelektrani, je li, nisam vas, izvinite, dobro razumeo, je li prošla kroz Međeđu, bila kod vas pre toga ili ...

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne. Istoga dana kada su došli u Međeđu, mislim da je to bio 14., prvi dan ulaska Užičkog korpusa u Višegrad, 14. april ... U večernjim satima saznao sam u Međeđi da je ta grupa, navodno, koja je bila zarobljena, dovežena u Međeđu u kombiju, smještena u kuću Hameda Šišića iz Međeđe, u neposrednoj blizini jezera. Otiš'o sam, kako sam već izjavio, u večernjim satima, pozvao sam gospodina Sredoja da izađe, saopštio mu razlog, da ću doći sa vozilom, da se pripreme, da ih vratim u Višegrad kući, što sam i učinio.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, ako vas dobro razumem, vi ste i konačno oslobodili tu grupu i pustili ih da odu kući u Višegrad?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li vam je poznato koliko su dana bili pritvoreni?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li vam je poznato da, sem na toj hidroelektrani, da su bili pritvoreni na nekom još drugom mestu?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne. Rekao sam vam da nisam boravio tih dana u Višegradu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da. Potpuno mi je jasno da niste boravili, to ste mi rekli, nego sam misliio da ste možda od nekoga, ili od njih samih, ili od nekog drugog to čuli, zato sam vas pitao. Ali ako ne znate, mislim, to nije sigurno problem.

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Branioče, da vam kažem, ne znam, ne mogu da kažem. U ovom mjestu govorim sve ono što sam samo siguran i što mogu da potvrdim u svakom momentu. A vi, mislim da i ovaj časni Sud, tužioci, porotnici i ostali svi prisutni moraju znati, kad je ceo grad izaš'o ispaničen, ljudi hiljadu, žena, djece, možete li vi zamisliti kako je to već, kad niko nije u svojoj kući, kad nije niko normalan više, kako, ko se brine o kome u tom datom momentu?

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Obzirom da ste vi bili taj koji ih je video, pustio na slobodu i možda i razgovarao sa nekima od njih, moje pitanje je: kako su

oni izgledali, mislim, fizički? Da li su odavali utisak ljudi koji su maltretirani, pretučeni i slično?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Nisam razgovarao ni sa kim. Moj jedini kontakt sa Sredom Lukićem je bio kratak kontakt. Čovjek je izgledao preplašen. Nije bio normalna osoba. Moje kolege su me zvale ...*(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)*... Tokom tog mog prvog kontakta sa Sredojem rek'o sam: "Šta ti se desilo?" A on je rek'o: "Vidiš šta mi se desilo." To je bio moj razgovor sa njim.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li ste bili primetili da su svi oni, pa uključujući i Sredoja sa kojim ste malo razgovarali, bili ošišani do glave?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ja ostale nisam vidio, samo sam Sredoja vidio ja. Sredoje je ošišan bio.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kad kažete da ostale niste videli, pretpostavljam da niste ni razgovarali sa njima, ali fizički ste ih, verovatno, u nekom trenutku, morali da vidite?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne. Saopštio sam Lukiću da će doći za pola sata, taj moj pomoćnik koji je u tom momentu bio sa mnom, s vozilom i da izađu sa zapadne strane, znači odakle se ne vidi, niko, da uđu u kombi i da ih vrate kući, što su i učinili. A ja se nisam vrać'o.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Preći ću na drugo nešto, dakle, ne ono šta ste opisivali tokom vašeg iskaza, a to je događaj od 13. ili 14 juna. Kako vi kažete, dakle, prema pričanju vašeg oca. Vi ste dosta detalja izneli. A ja bih vas o nekim od tih detalja pitao, ukoliko znate da mi odgovorite, obzirom da ste to pominjali i u ranijim vašim izjavama. Spomenuli ste, verovatno, po pričanju vašeg oca, da se koloni koja je išla prema Višegradu pridružio izvesni "Lipovac Milorad, Mićko", ako se ne varam, tačnog imena. Je li to tako?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ja, mislim da sam rek'o da je "Mićo Lipovac". Mićun, se, prilazio koloni u mjestu Greben, gdje i stanuje. A tako mi je bar otac rek'o. Da li je do grada doš'o, ja to ne znam, jer nisam siguran.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate, da ste u jednoj od ranijih izjava rekli da je zbog iscrpljenosti od daljeg puta, u Sasama, kod Ali Babine vode, odustala Uspahić Šaha, ako se ne varam imena i da je odustala od daljeg odlaska ka Višegradu. Da li se sećate toga?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da, sjećam se. Naišao je autobus koji je prevozio druge građane protjerane iz daljih mjesta i usput je stigao Šahu, koja je sjela u taj autobus i bio je prepun, tako da drugog nikoga nije mog'o primiti.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate, po pričanju tih koji su vam pričali, koji je to dan u nedelji bio, kada su bili u Višegradu, došli u Višegrad?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne. Ali znam da je to bio četvrti dan Hadžilajskog Bajrama, muslimanskog praznika. Takozvanog Kurban-Bajrama (Kurban Bajram).

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: A da li se sećate da je možda tog dana, taj isti dan, bio i neki značajniji pravoslavni praznik?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada ste opisivali ono šta se tog dana u Višegradu događalo, po pričanju koje ste, kažete, imali, vi govorite o dva odvojena događaja. Ja vas molim da me saslušate i da kažete da li je to tačno, da li sam vas dobro razumeo: o prvom, negde oko 14.00. Vreme nije mnogo bitno, ali ste taj termin upotrebili, prvi događaj kada, po vašem izlaganju, Mitar Vasiljević, Milan Lukić, Sredoje Lukić, odvođe ljude u kuću u Pionirskoj ulici, a da su u neposrednoj blizini ostala lica koja ste naveli: Đurić, Joksimović, Šušnjar i neki Ilić. Da su tada bili opljačkani od strane ove druge grupe? I drugi događaj koji govorite, uveče, oko 22.00 ili 23.00, kada su došli, nastavili pretres i kada je došlo do paljenja kuće, je li sam dobro razumeo ovo šta ste vi rekli?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Niste. Niste me dobro razumili, a ako sam tako rek'o u, mislim, da, slijedi jedna ispravka. U kritično vrijeme, znači oko 14.00 su ih dotjerali pred kuću i saopštili da se ne mogu razilaziti nigdje iz te kuće. Ušli su kuću. A prisutni su, trenutno, sve koje sam ja nabroj'o, bili su u neposrednoj blizini kuće. A oko 16.00, po izjavi moga oca, su oni izvršili pretres, odneli taj novac i nakit i ono sve što su uzeli, tako da bi se negde oko 20.00 i nešto kasnije, 22.00, ni sam ne znam decidno, 23.00 ponovo pojavili oni koje sam ja nabroj'o, u kuću. Da bi, nakon toga, započeli ponovo pretres i istjerivanje iz te kuće u onu drugu kuću, dole u potoku, gdje se ovo dogodilo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, jedina, čini mi se, preciziranje ili ispravka onog šta ste rekli, jer sam ja to iz zapisnika vašeg našao, dva događaja: da se radi, u stvari, o tri događaja, jedan oko 14.00, kada su došli u kuću Pionirskoj, drugi u 16.00, kada su pretresani i opljačkani i ovaj treći, uveče, kada su, kako kažete, nastavljani da budu pretresani i odvedeni u kuću u kojoj su zapaljeni. Je li sada tako?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da se izjasnim, molim vas, dovodite me koleziju, u koju ne bih želio da uđemo, da raščišćavamo neke stvari. Izjavio sam da su oko 14.00, znači nisam decidan, gore-dole, jer nije mi to otac decidno rek'o, dotjerani svi ovi koji su, ove žrtve koje se nalaze na ovom spisku i ostale, oko 14.00 sa Trga oslobođenja, od kilometar i po udaljenoga od mjesta događaja, koje je Mitar Vasiljević dopratio sa automaskom puškom, pucajući za njih, rafalajući, da je to ostalo, znači, tu, po njihovom saopštenju, da se niko ne smije razilaziti, izlaziti iz

kuće. Da bi oni, posle 16.00 il' oko, znači oko, vi to kao pravnik treba da poznajete da nisam decidan, jer nisam rek'o u 16.00, oko 16.00, došli navedeni, uzeli novac, zlato, nakit, udaljili su u pravcu Bikavca, gdje su, najvjerovatnije orgijali, jer kad su ponovo došli, bili su svi u pijanom stanju, maltene da niko ni za koga nije znao kad se ovaj događaj dogodio, što navodim negde oko 24.00.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. Sad ste objasnili to vremenski, ja i nisam rekao da je u 16.00, nego ste vi rekli oko 16.00 i ja prihvatam ono šta vi kažete. A utvrdiće se pred ovim Sudom šta je tačno bilo i kad je ko i kada i gde bio. Međutim, dalje kada ste opisivali to veče i odvođenje ljudi u kuću Omeragića, onu kuću blizu potoka gde je do požara došlo, objasnili ste da je vaš otac među poslednjima, ako ne i poslednji, ubačen i uguran u tu prostoriju u kojoj su se već nalazile neke osobe, je li tako?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da. Poslednji je uš'o.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Govorili ste nam i o tome šta je na onim prozorima te prostorije bilo. Na osnovu čega znate kako su ti prozori izgledali te večeri?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Po izjavi moga oca.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. I po njegovoj izjavi, kada je došlo do eksplozije i vrata se otvorila, on je, obzirom da mu noge nisu bile povređene, izašao i krenuo na dole prema tom potoku ispod kuće. Je li tako?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Nije. Ja sam rek'o da se otkotrlj'o niz potok, koji je udaljen, otprilike 20 do 30 metara i da je tako uš'o u jednu kupu šaše. Mislim da sam to objasnio šta znači ta kupa, ranije u mojoj izjavi.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, ali govorio sam o pravcu. Dakle, pravcem prema potoku. Da li je išao jedno vreme, pa se otkotrljao, ali, u svakom slučaju, znači, od ulaznih vrata, duž kuće prema tom dole potoku, koji je bio u dubini?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da. Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li vam je govorio da je bilo koga, tada u tom trenutku, video?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Na tom mestu, koje ste opisali kao šašu, je ostao, prema onom šta ste rekli, ceo dan, je li tako?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Vi ste, kako ste nam opisali u ovom vašem iskazu pred Sudom, za taj događaj saznali najpre od svedoka VG-13?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Rekli ste da je to bilo, ako se ne varam, desetak dana posle tog događaja?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Nemojte me decidno da vežete, da li je devet, 10, 11, osam, oko desetak dana.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Vi ste, kako ste nam rekli u uvođenju, u vašoj biografiji, rekli da ste dvadesetak godina bili policajac, je li tako?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da, ali ako vas interesuje, mogu i decidno i datum da kažem.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ne. Već to mi ukazuje da ste imali dosta iskustva u tom poslu i da ste bili, kako bismo rekli, iskusan policajac. To se može tako reći za čoveka koji 20 godina taj posao obavlja.

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate, obzirom da je to bio posao policije, odredbe člana 151 Zakona o krivičnom postupku ili, da vas podsetim, pa ćete možda se setiti?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Podsjetite me, molim vas, ne sjećam se.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Radi se, samo da, radi se o odredbi Zakona o krivičnom postupku u kom su ovlašćena službena lica MUP-a da uzimaju izjave u informativnom razgovoru sa svedocima koje ne mogu, doduše, da budu kasnije upotrebljene kao dokaz na sudu, ali su od dokaza u istrazi, je li se sećate toga?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li ste u smislu tog propisa i uopšte, uzeli izjavu u policijskoj stanici u Medeđi, od svedoka VG-13?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne, jer nisam im'o ni priliku da to uradim, svedok je bio ranjen i otiš'o je dalje na liječenje.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Podsetio bih vas da ste rekli da ste imali jedan razgovor sa tim svedokom, kada vam je opisivala šta se desilo i kada je rekao, svedok, da vaša uža porodica nije u tome bila, da je otišla za Olovo, a da je nakon tačno dva dana i to ste i precizirali, ispričala vam celu istinu i rekla da je vaša porodica stradala, je li tako?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, radi se o periodu za koji je bila u Međedi, od bar tri dana, ako ne i duže. Kako možete da kažete da niste imali vremena da obavite njeno saslušanje za jedan tako važan događaj kao što je ubistvo velikog broja lica?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da li vi, branioče, znate da je to vanredno i ratno stanje bilo? Da li je to vama poznato? Odgovorite pred ovim Sudom, molim vas.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Reći ću vam, iako nisam ja ovde da odgovaram, gospodine, nego ste vi ovde da odgovarate na pitanja, ali reći ću da mi je poznato kakvo je stanje bilo, ali da mi zaista i kao pravniku nije jasno da jedan policajac sa 20 godina iskustva za tako jedno tako teško krivično delo za koje sazna, ne uzme nikakvu izjavu od svedoka koji je mogao i da nastrada kasnije i da nikada o tome ne svedoči. To mi nije jasno i dozvoljavate li da je to bilo čudno u tom vašem postupanju, kao iskusnog policajca?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Sve je tačno što sam ja izjavio ovo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako je to tačno, gospodine, da li se sećate da u izjavi koju ste dali pre nekih, malo više od godinu dana, istražitelju Tužilaštva, Tužilaštva iz Haga (The Hague), niste uopšte spomenuli da vam je VG-13 dala bilo kakve podatke o ovome u Međedi, već ste govorili da ste o tome saznali u telefonskim razgovorima sa ljudima iz Višegrada, je li to tačno?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Nije tačno, imate prvu moju izjavu koju sam ja dao, gdje se spominje ovaj svjedok.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja vas konkretno pitam, gospodine, u izjavi istražitelju da li je tačno da ste rekli da ste za događaj saznali iz telefonskih razgovora sa Višegradom, a ne od ovog svedoka, za koga niste ništa u izjavi rekli da ste sa njom razgovarali i da ste bilo šta saznali o ovom događaju, to vas pitam?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Nije tačno da sam rek'o da sam telefonom, ako sam izjavio, znači, ima ispravka, prvi put sam sazn'o za ovaj događaj od svjedoka pod ovim brojem koga vi navodite.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se slažete sa mnom da je to izuzetno važno bilo da se kaže istražitelju, od koga ste saznali za takav događaj?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Znam. Svaki det ... Svaki događaj je veoma bitan za istragu i Sud, ali se ograđujem ako nisam izjavio istražitelju poslednje izjave u Sarajevu, da potraže prvu moju izjavu koju sam dao istražitelju, mislim da se spominje svjedok broj 13.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Koliko puta ste dali izjavu istražitelju ovog Tužilaštva?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Nisam tačan, da l' dva puta il' tri. Ne znam tačno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li tu mislite i na eventualne izjave MUP-u u Bosni i Hercegovini ili isključivo istražitelju iz Haga, Tužilaštvu u Hagu?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Mislim na Tužilaštvo iz Haga.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja vas pitam u vezi sa izjavom, podsetiću vas, to je maj 2000. godine, istražitelj Ib Jul Hansen (Ib Jul Hansen), je li se sećate da ste njemu davali izjavu o ovom Predmetu?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja bih, pročitao deo te vaše izjave, da vas podsetim, da kažete da li ste to izjavili, a radi se o ovome o čemu smo govorili. Rekli ste ovako: "Telefonske linije između grada i Međeđe bile su otvorene još najmanje mjesec dana nakon mog odlaska iz Višegrada. Povremeno sam razgovar'o sa rodbinom u Višegradu, ne otvoreno, zato što sam sumnj'o da Srbi prisluškuju telefonske razgovore, međutim bio sam na ovaj ili onaj način informisan o tamošnjoj situaciji. Rekli su mi za požar u jednoj kući u Pionirskoj ulici, od 13. i 14. juna 1992. godine kad je umrlo 64 ljudi. Vlasnik kuće bio je Adem Omeragić, moj otac ... " pardon, neću citirati ime, rekli ste ga, "i još nekoliko drugih ljudi su ovo preživjeli. Znam za još dvoje preživjelih" i stoji ime i prezime, a radi se o svedocima 13 i 18, koje imate ispred sebe, znate o kojima se radi. I još samo ovo, dalje stoji: "Rečeno mi je da je do požara ili eksplozije došlo zato što je na kuću otvorena vatra iz ručnog bacača raketa. Otac mi je, takođe, rek'o ko su ljudi koji su ovo uradili. To su bili ..." i onda dalje citirate. Da li se sećate da ste ovakvu izjavu dali istražitelju Hansenu?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da. Ali saznanja mogu na ovaj ili na onaj način, mislim da se to sporazumjeva na koji način čovjek može doći do saznanja, a vi ste pravnik.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, ovo ste rekli u ovoj izjavi, to je doslovce iz te izjave, a u toj izjavi nigde nije pomenut ni razgovor sa svedokom VG-13 u Međeđi, niti bilo šta o tome.

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Moguće da smo to ispustili, al' zato sam ja ovdje danas.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: To je tačno, ali da bi se cenila verodostojnost iskaza jednog svedoka itekako je važno šta je i kada govorio o nekom i zato ja i postavljam ova pitanja.

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da, gospodine, ali sam ja 10 godina kako sam izaš'o iz svoje kuće, da ja ne znam više ni kako je meni ime maltene. A napominjem da sam u ovom ratu od bliže rodbine izgubio devetoro, gospodine branioče.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine, verujte mi da sam potpuno svestan te situacije i verujte mi da mi je veoma lično žao što ste izgubili toliki broj članova porodice i da to zaista je veoma žalosno, ali shvatićete da je, bez obzira na to, veoma važno reći pravu istinu pred ovim Sudom, da bi upravo pravi krivci, ukoliko to bude moguće, bili izvedeni na lice pravde i to je cilj ovde i Tužilaštva i Pretresnog veća, pa i mene kao Odbrane. Ja se nadam da vi kao čovek koji je radio te poslove to shvatate i da je bez obzira na tu situaciju u kojoj ste bili i ovaj period, koji je vrlo težak za vas, možete da razumete zbog čega nastojimo da utvrdimo istinu u ovom Predmetu.

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada ste govorili, gospodine, o licima koji su tog dana bili u koloni prema Višegradu, u kojoj je bilo, najveći broj članova vaše uže i šire familije, govorili ste da je pored njih bilo i drugih osoba koje vi poznajete i da ste ih često sretali i imali kontakte sa njima. To citiram iz zapisnika o vašem saslušanju. Da li vi možete reći o kojim se to drugim osobama radi, obzirom da imate, verovatno i pred sobom onaj spisak?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da, mogu vam reći.

SUDIJA HANT: Samo trenutak, molim. Dobijamo istovremeno francuski i engleski prevod, ne stalno, ali svaki čas i to je vrlo neugodno i zbunjujuće da se sluša.

SVEDOK VG-61: A, molim vas lepo, ja imam dva mikrofona ...

SUDIJA HANT: Ne, ne, gospodine.

SVEDOK VG-61: ... predsjedniče, ako je to do mene, onda da pomjerimo.

SUDIJA HANT: Ta dva mikrofona su tu da bi vi mogli slobodno da pomerate glavu i da vas mikrofoni i dalje uhvate. Nastavićemo, gospodine Domazet, mislim da je svedok počeo svoj odgovor, rekao je: "Da, mogu vam reći." Izvolite, gospodine, nastavite.

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Osobe, odnosno žrtve, mislim da Sud i vi imate zapisnik po imenima, ako treba da to kažem i po imenu i prezimenu, da isticiram?

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, mislim da neće biti od štete po ovaj postupak, odnosno da nema nikakve, da citirate, dakle, te osobe koje nisu članovi vaše uže ili šire porodice koje ste pomenuli i koje se nalaze na ovom spisku, a koje kažete da ste poznavali i da ste ih sretali.

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da. Memišević Redžo i Memišević Fazila su moje komšije, iz istoga sela. Broj 36, žrtva Ajanović Mula je iz mog sela, komšinica. Šehić Kada i Šehić Faruk, iz sela Mušića. Moja sestra i od moje sestre sin. Velić ...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ne to, izvinite što vas prekidam, izvinite. Čini mi se da ste to govorili, upravo za ove koje ste sad pomenuli. To ste govorili u vašem saslušanju, međutim, govorili ste još o nekima. Da li su to ta lica, o njima ste već govorili?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Branioče, molim vas idemo po redu, da vam ovo sve decidno, da raščistimo ovde smo zbog toga. Velić Nurka, Velić Tima iz Sasa. Zbog ranijeg prekinutog procesa koji je bio započet, sledila je ispravka u prezimenu žrtvi pod brojem 48, 49 i 50. Ne radi se o prezimenu Jašarević, nego ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)*... Ispuštena iz ovoga spiska, posebno, dve žrtve, pod, koje nemaju broj, znači po redoslednom broju 52 i 53 nalaze se osobe, jedna je sa prezimenom ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)*... Rabija, pod brojem 52, a pod brojem 53, Delija Ajnija, ženskog pola, Ajnija, Ajnija i molim da ovo uđe u konačni zapisnik, sa brojem žrtava.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li ste ovaj spisak, koji čitate, koji je ovde na Sudu zaveden kao dokaz P147, da li ste vi sačinjavali, odnosno po vašem kazivanju je sačinjavan ili vam je dat od strane Tužilaštva?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne, ovo mi je dato od strane tužitelja.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada se radi o osobama 48, 49 i 50, rekli ste da je greška u prezimenu. Kada ste tu grešku vi otkrili?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: U neposrednom trenutku prekida prošlog pretresa.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Obzirom da je posle prekida vašeg ranijeg saslušanja, da ste imali kontakte sa drugim svedocima, da li vam je možda neko od njih rekao za ovu promenu ili ste to sami primetili, da se ovde radi o drugim ljudima?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Nije mi niko rek'o od drugih svjedoka, jer ja izravno svaku osobu pojedinačno poznam.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, osoba pod 48 je ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)*...

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da, iz sela Sasa. Ako dozvoli predsednik Suda, molim vas da dopunim ovaj spisak još sa jednim imenom kojem sam se tek sjetio

sada. Osoba se zove "Jašarević", nemojte me da citiram tačno ime, jer ne znam, ali mislim da se radi o "Raziji" koja je se tada pridružila toj koloni i nestala je, od toga datuma se gubi svaki trag. Izvinjavam se, sjetio sam se, ako mogu da kažem, Zarfa, tačno. Zove se Jašarević Zarfa, žena stara između 55 i 50 godina.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, postojala je jedna Jašarević i to je ta, koju ste sada rekli. Ovi ostali nisu Jašarević nego ...*(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)*...

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Razumeo sam vas da ste ...*(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)*...poznavali lično?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Zate li nešto bliže o njemu, gde je radio, živeo, s kim?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da. ...*(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)*...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ne, dovoljno ste rekli. Po vama, vi znate njega dobro i znate da je supruga preživela i da je živa?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, po vama, ona nije bila kritičnog dana u Pionirskoj ulici?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Iako ste dosta decidno rekli da je samo jedan Jašarević bio i to ova osoba koje ste se sada setili, pa vas pitam da li je neki Mujo Jašarević uopšte postojao i bio, po onome što ste vi čuli, u toj grupi?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: ...*(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)*...nije Jašarević, znači ne postoji prezime "Jašarević" u toj kući, osim ove osobe, Zarfa, zadnje, pod brojem 54.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: I kada se radi o vašoj izjavi koju ste dali istražitelju Tužilaštva, Hansenu, u onom delu koji sam vam pročitao i koji ste rekli da je tačan, iz te izjave, da ste to izjavili. Vi ste dali jedno obrazloženje u pogledu onog kako ste saznali, ali niste mi ništa rekli zbog čega ste tad pominjali ručni bacač raketa kao način na koji je izazvan požar, a ovde ste pred Sudom na sasvim drugi način to opisali?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Po izjavi moga oca, on je izjavio da se radi najverovatnije o ručnom bacaču. Ko bi mog'o da vidi ... 24 sata u zatvorenoj

prostoriji gdje nema svjetla, a najvjerojatnije da on, obzirom da je to star čovjek i da je proš'o dva rata, najvjerojatnije da zna da je to neko jače razorno sredstvo, najvjerojatnije, po njegovoj izjavi, on smatra da je to ručni bacač.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, kad se tiče već te izjave, vaš otac je i dao izjavu koja je snimljena, ja se nadam da ćemo je videti, pa ćemo videti šta će reći. Ja vam zahvaljujem, nemam više pitanja.

SUDIJA HANT: Ko će da vodi dodatno ispitivanje?

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC BAUER

TUŽILAC BAUER – PITANJE: Samo jedno pitanje, gospodine VG-61, u vezi sa razgovorima o preživelim žrtvama. Da li je vama istražitelj postavio konkretno pitanje, mislim na žrtvu, odnosno preživelu osobu VG-18?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC BAUER – PITANJE: Znači, vama je konkretno samo postavljeno pitanje da ispričate ono šta vam je rekao vaš otac, je li tako?

SVEDOK VG-61 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC BAUER: Hvala, gospodine VG-61. Time završavam svoje dodatno ispitivanje. A sada bih službeno htela da predložim za usvajanje video snimak koji je prošle srede prikazan, zajedno sa transkriptima na srpskohrvatskom i engleskom. Radi se o dokazu 145, naime to je video snimak, 146-1 je engleski prevod, a 146-2 srpskohrvatski prevod i to se sada upravo deli.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, imate li prigovora?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, vaša Visosti, nemam prigovora da se ovi dokazi izvedu. Ali, obzirom na odgovore svedoka, mislim da bi bilo i potrebno da se i Tužilaštvo saglasi i potvrdi činjenicu da svedok u izjavi istražitelju Hansenu nije uopšte govorio o svom razgovoru sa svedokom VG-13 i da je na način koji sam opisao, o tome svedočio, da ne bismo uvodili tu njegovu izjavu kao dokaz.

TUŽILAC BAUER: Možemo da se složimo da to nije zapisano u izjavi, da.

SUDIJA HANT: Hvala. Dakle, 146-1 i 146-2, dakle P146-1 i 2 se usvajaju i to pod pečatom. A šta je sa video snimkom, ne sećam se da li je nekoga identifikovao?

TUŽILAC BAUER: To je 145. Ja tog dana, naime nisam bila u sudnici, pa nisam to ni videla. Mislim da je film prikazan, a da je original tu.

SUDIJA HANT: Da, jeste sigurno prikazan, samo se ne sećam da li je to bilo na privatnoj sednici ili ne, to me muči.

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti ...

SUDIJA HANT: Puno ih je prikazano prošle nedelje ... Da.

ADVOKAT DOMAZET: Ako mi dozvolite, ja bih podsetio da smo videli samo prvih desetak sekundi tog snimka, da bi svedok identifikovao svog oca, što je i učinio, a da smo se posle toga složili da se taj video snimak prikaže posle ovog ispitivanja, tako da nije prikazan.

SUDIJA HANT: Ali onaj deo koji je prikazan je očigledno prikazan na privatnoj sednici, jer inače bi se identifikovao svedok, dakle i to će da bude pod pečatom, P145. Ali šta je sa celokupnim snimkom, hoćemo li da ga vidimo? Ja ne znam, vrlo je malo snimaka bilo značajno.

TUŽILAC BAUER: Pa, sve je uneto u zapisnik, ako vi ne želite da gledate taj video snimak, mi ne insistiramo na tome da se on prikaže u sudnici.

SUDIJA HANT: Dakle, prvih 10 sekundi je prikazano, to je jedini deo koji je relevantan i koji identifikuje svedokovog oca. Prema tome, ne treba nam ostatak snimka. Imate li još uvek problem s tim u vezi, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, ja mislim, bez obzira što imamo transkript i na engleskom i na BHS verziji tog intervjua, da bi bilo dobro, on nije jako dugačak, možda, mislim da je desetak minuta, da bi jako bilo dobro da se taj snimak pogleda, radi ocene i Suda koje je mogućnosti bio svedok da govori, kako je govorio i mislim da je to potrebno. I to je bio i predlog gospodina Gruma (Groome), ako se ne varam, ali smo odložili za kasnije.

SUDIJA HANT: Pretpostavljam da video snimak nema engleski audio zapis?

TUŽILAC BAUER: Da, to je tačno, ali postoji engleski transkript.

SUDIJA HANT: Da, to je ono šta imamo u 146.

TUŽILAC BAUER: Da, mislim da imate celokupni transkript video snimka.

SUDIJA HANT: Ja moram da priznam da mi je dosta teško da čitam transkript i da gledam video snimak u isto vreme, što znači da prevodioci treba da nam simultano prevode audio zapis. Zna li koliko je dugačak video? 10 minuta, je li to, otprilike, dovoljno?

TUŽILAC BAUER: Da, otprilike, mislim da je to ceo transkript intervjua o incidentu, odnosno razgovora o incidentu, ali ja moram da priznam da ja to nisam nikad zaustavila u jednom trenutku i ne znam, nemam sad ovde onaj papir na kome je naznačeno vreme.

SUDIJA HANT: Treba da pitamo prevodioce u kabini da li bi oni bili spremni da prevode, naravno, uz transkript.

prevodioci: Da, ako dobijemo transkript. Ako možemo da dobijemo kopiju transkripta, molim vas.

SUDIJA HANT: Dobro, imate li kopiju viška?

TUŽILAC BAUER: Ne, žao mi je. Podelili smo kopije Sudu.

SUDIJA HANT: Pa to je lako, mi imamo te kopije, možemo da im ih damo. A da li tehnička služba ima traku? I treba da, u svakom slučaju, pređemo na privatnu sednicu da ovo pogledamo. Privatna sednica, molim.

(privatna sednica)

SUDIJA HANT: Sada smo na otvorenoj sednici. Procena nije bila baš precizna, ali hvala vam. Hvala i prevodiocima i stenografima što su ostali duže. Gospodine, hvala vam. Ovim se završava vaš udeo u ovom procesu. Zahvalni smo vam što ste došli da svedočite, sada je vaše svedočenje gotovo i možete da idete. Sada ćemo da napravimo pauzu i nastavićemo u 11.55.

SVEDOK VG-61: Predsjedniče, samo jednu molbu, molim vas. Da, ovaj, ako mogu da zamolim vas, slavni Sud, branioca i optuženog, ako je u mogućnosti bar da se izjasni ljudski, onaj, ako zna, a zna, gdje su te grobnice, da mi bar pomogne da sahranim i ako nađemo koju kost od te moje silne porodice, familije i prijatelja. Toliko, zasada, hvala vam ljepo.

SUDIJA HANT: Gospodine to je nešto što se ovde na Sudu često pominje. Sud, na žalost, nije u mogućnosti da vam pomogne. Naravno, postoji jako mnogo informacija koje mi dobijamo. Naš sledeći svedok, iza toga, je imao jako puno veze i bavio se pronalaženjem tela. Međutim, siguran sam da, što se tiče Tužilaštva koje ima pristup takvim materijalima, da će vam oni dati takve niformacije. Međutim, ne mislim da je ispravno tako nešto da tražite od Odbrane, jer ne postoji nikakav osnov da bismo mi mogli da kažemo da oni imaju odgovore na vaša pitanja. Ako bismo drugačije učinili, onda bismo pretpostavili krivicu, a to ne bi bilo u redu sa naše strane. Međutim, ja se nadam, gospodine, da ćete vi naći tela vaše porodice i, kao što sam rekao, mi sada prekidamo raspravu.

(pauza)

SUDIJA HANT: Izvolite, gospodine Osogo (Ossogo). Gospodine, molim vas ustanite. Hoćete li prvo, molim vas, da pročitate svečanu izjavu.

SVEDOK VG-21: Svečano se zaklinjem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA HANT: Izvolite, sedite. Gospodine Osogo.

TUŽILAC OSOGO: Hvala, gospodine predsedniče. Naš sledeći svedok nosi pseudonim VG-21.

SUDIJA HANT: Imate li listu sa pseudonimima za njega?

TUŽILAC OSOGO: Da, to je dokument 80, dokument Tužilaštva 80.

SUDIJA HANT: To će bude dokazni predmet P80 i biće pod pečatom.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC OSOGO

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Hvala, gospodine predsedniče. Gospodine VG-21, vi pred sobom sad imate ovaj list papira koji sadrži neke informacije. Ja ću da vas pitam jesu li te informacije tačne, po vašem saznanju?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Hteo bih samo da vam naznačim da informacije koje se tiču srodstva ne smeju da budu otkrivene, dakle, samo to ime recite, a ne i srodstvo koje vas vezuje sa tom osobom. Odnosno, ne smete da kažete tu vezu.

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Razumijem.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Ista stvar je sa imenom sela, reći ćete samo selo "A" kada o tome bude reč u vašem iskazu.

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: 1992. godine, gospodine VG-21, vi ste živeli u Višegradu, je li tako?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: U selu "A", je li tako?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Jeste li odslužili vojnu obavezu u JNA, 1961. godine, je li to tačno?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Do koje godine ste odslužili vojni rok?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: 1965. na 1967. godinu.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Vi ste bili vojnik Armije Bosne i Hercegovine, 1992. godine, je li tako?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: 1992. godine, jeste li napustili Višegrad?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Kog meseca?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: April, 19. April 1992. godine. Zapravo 19. maj, ispravljam se.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Zar vi niste otišli iz Višegrada pre maja 1992. godine?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Jesam bio izaš'o u, kad je Užički korpus uš'o, u Goraždu, prije ulaska Užičkog korpusa. To je bilo u aprilu, 14. april.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Možete li da nam kažete zašto ste otišli iz Višegrada 14. aprila 1992. godine?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Jer se pričalo da ide Užički korpus, da ulazi u grad Višegrad. Međutim, čovjek koji je pustio vodu ... Iz sigurnosnih razloga sam izaš'o, ne znajući šta će se sve događati u tom našem mjestu, Višegradu.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Rekli ste, "čovjek koji je pustio vodu". Koji je to čovjek?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: To je Šabanović Murat.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: A koju vodu je on pustio?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Jezero, hidroelektrane "Višegrad", HE na Drini.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Dakle, vi ste to učinili zato što ste se bojali poplave u gradu?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Otišli ste tamo na koliko vremena?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Bio sam odsutan devet dana.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Jeste li na putu videli neke kontrolne punktove?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ne znam, pitanje, da li u odlasku ili u povratku?

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: I jedno i drugo, bilo u odlasku ili posle devet dana, u povratku.

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: U odlasku nije bilo nikakvih prepreka do Goražda. A u povratku, po ulasku Užičkog korpusa, mislim da je 14. april, možda dan prije ili kasnije, ne mogu se tačno sjetiti datuma ulaska korpusa u Višegrad ... Nakon devet dana, Užički korpus je postavio ulazne kontrole ili punktove u grad Višegrad, na različitim mjestima, udaljenosti 200 metara, možda, pola kilometra ili kilometar, gdje je god bila neka raskrsnica, ulaz u naselje ili izlaz iz naselja. Takođe i grad Višegrad, u njemu je bilo, svakih, možda, 200 metara, kontrola ličnih dokumenata i kontrola ljudi.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Dakle, vi ste te kontrole videli pri odlasku ili pri povratku?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Njih sam vidio na povratku u Višegrad iz Goražda.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Jesu li vas kontrolisali?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: U čemu se sastojala ta kontrola?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: To su bile, legalna, vojska jugoslovenske armije, u prisustvu rezervnog sastava jedinica, da li je paravojnih ili legalnih, legalne vojske, zvani "rezervisti".

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Pre nego što se vratimo na ovu razliku koju ste povukli između regularne vojske i rezervista, hteo bih prvo da znam na koji način su oni vršili tu kontrolu, ako ste videli kako je to teklo?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Bile su rampe postavljene sa više vojnika ili grupa vojnika koje su zastavljale takozvani "povratni narod" ili auta ili pješake na punktu, od kojih su tražili lična dokumenta, pa zatim i ko je imao kojekavog naoružanja od noža do puške. I sve ono što je soniralo da bi moglo biti nešto interesantno u slučaju vojne te strategije, oduzimali su sve kod koga su našli: nož, pištolj, dvoglede i aparate.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da li se u tom trenutku pravila razlika između ljudi koji su kontrolisani? Da li su razliku pravili na osnovu njihove nacionalnosti? Kako je to bilo?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Samo na razliku nacionalnosti su pravili. Nijesu pret ... Jer je pretresano, pretežno bošnjačko stanovništvo, nacionalnosti, muslimanske vjeroispovjesti.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Šta su ti vojnici, koje ste spomenuli, imali na sebi, ti koji su kontrolisali?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Imali su uniformu, rezervno ... Ove SMB, bivše Jugoslovenske narodne armije, normalno uz svu onu uniformu koja pripada nekom vojniku, regularnom vojniku.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Takođe ste spomenuli rezerviste, jesu li oni imali istu uniformu?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. Samo su se rezervisti pretežno razlikovali od redovnog sastava JNA. Nisu imali nekih kapa, takozvane "titovke", na glavi i uniforme koja je bila dolikovana redovnom vojniku na odsluženju bivše armije, Jugoslovenske narodne armije. Ta uniforma koja je bila kod rezervista, upažavala se po čistoći ili nečistoći neredovnog vojnika koji je stupio kao rezervista. Bila je prljava i pocepana, po nekim vojnicima se primjetila. Bili su čupavi, bradati, nepošišani, neobrijani i drukčije su se ponašali prema ljudima koje su kontrolisali. Bilo je vrijeđanja, psovke i matletiranja.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Možete li da nam navedete neke primere tog lošeg postupanja ili tretmana?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Mogu. Obično su psovali balijsku majku ili tursku majku, pitajući: "Gdje vam je Murat i šta mislite sad, šta će biti sa vas?"

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Možete li da date neko značenje tih psovki? Kad su psovali "balijsku majku", odnosno "tursku majku", šta je to značilo, odnosno, u čemu su se sastojale te uvrede?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. Balijska, uvreda psovka "balijska", to je nešto kao ekstrem ili poseban zločin, kao što bi mi nekad rekli "četnik", "ustaša" i u tom smislu, jer nisu, bilo i' je dosta koji su lično poznavali čovjeka, imenom i prezimenom, a nazivali su ga "balijski" ili "Turčine".

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Kad ste se nakon devet dana provedenih u Goraždu vratili u vaše selo, jeste li tamo zatekli nedirnutu svoju imovinu ili je izgledalo da je neko bio u vašoj kući?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Kad sam se vratio iz Goražda, zatekao sam kuću u kojoj živim, netaknutu i nije bilo nikakvih promjena, kako sam ostavio kada sam izaš'o.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Dakle, kada ste bili u kući nakon vašeg povratka, je li u to vreme bilo dosta vojnika koji su dolazili u tu kuću?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. Nakon ulaska u kuću, negdje, ne mogu sad tačno reći, od 20 do po' sata, 20 minuta do pola sata, ušla mi je patrola Jugoslovenske narodne armije sa četvoricom vojnika koja je bila štacirana u kasarni "Uzamnici" pod komandom Dragana Bunardžića, komadanta te jedinice. Vojnici koji su ušli na pretres u kuću, u prvom momentu su se ponašali vrlo korektno. Pretresli su moju kuću kao i čitav objekat. Nisu našli ništa što su tražili od mene, oružje ili nešto drugo, drugo nisu ništa tražili, sem naoružanja. Jesu me upitali koga imam i ko je mometalno u kući sa mnom. Dao sam odgovor da je žena i dijete sa mnom, drugo s tim vojnicima nisam im'o više, taj dan, nikakvih problema. Mislim na ove koji su došli iz kasarne "Uzamnice". Ne prodeveni ni pola sata, došla je ponovo vojna patrola. Mislim, ne kazujući se, ko je, šta je. Bili su dvojica, vrlo fino obučeni, a druga trojica su bili rezervisti, otprilike sam prepozn'o susjeda ili komšiju, koji je, takođe, me matletir'o uz prisustvo tih petorice vojnika, tražeći od mene pušku, pištolj i municiju. Prevrnuli su kući, pretražili sve pretrage, kao i prethodni, nisu našli ništa. Vidio mi je sliku na zidu, od Broza Tita. Rek'o mi je: "Zar vjerujete još uvijek" da se izvinem što ću 'vako reći "u ovo govno" i da mi on jebe mater. Uz'o je sliku i razbio preda mnom, u kući mojoj. Rek'o mi je da mogu za ovo glavu da izgubim.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Gospodine VG-21, samo trenutak. Jesu li ti vojnici oduzeli pokretnu imovinu koja je vama pripadala, dakle ova druga grupa?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ne. To je treća grupa. Iza toga, drugi dan, dolazili su, svaki po' sata, možda, pa nekad i prije, nekad i kasnije. Nije se više znalo ko pretresa, ko traži šta da uzme, jer ako si bio opremio kuću, spremio u red, još je veći haos po kući stvaran. Ako nije bila spremljena i ako je razbacana kako su prethodni razbacali, manje su matletirali domaćinstvo ili mene, kako 'oću da kažem. Jedino, ako im se nešto svidjelo, cigareta, neke tehničke stvari koje su bile, mogle ponijeti se, uzeti, toliko neprimjetne, stolarske stvari ... Im'o sam alat, uzeli su, takođe i njega, odnijeli su sve što im se dopadalo.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Šta su vam oduzeli, osim ovog alata za stolariju, šta su vam sve tačno uzeli?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Uzeli su mi od sina šteku cigara prvo, uzeli dvije, tri mašine stolarske, jer je bio stolar, završio zanat u Višegradu. Uzeli su mi alat od mogega vozila, to je pribor kojim sam ja svakodnevno se služio, gedore, ključeve i tako te stvari.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Kada je Užički korpus otišao iz Višegrada?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Po mome saznanju, kol'ko ja pamtim, mislim da je bio 19. maj, na 19. maj uveče, to je, otprilike 18. maj naveče. Po mome sjećanju, a moguće dan prije il' dan kasnije.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Nakon odlaska Užičkog korpusa, jeste li videli paravojne grupe u vašem kraju?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. Te su grupe bila stacirane, smještene u hotel, novom, Višegrada.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: A o kojim grupama se radilo?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Mislim o paravojnim grupama, Bjeli orlovi, šešeljevci i arkanovci.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Jesu li te grupe imale neku posebnu odeću? Na primer, Beli orlovi?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Zavisi, u raznim uniformama i' je bilo. Bilo i' je u crnim, bilo je u SMB, bilo je u šajkačama, bilo je u šubarama, bilo je u francuzicama, bilo je bijelih mantila. Bilo je, takođe, kaputa dugih, zimskih kaputa, čizama vojnih, ali i civilna odijela, mislim u različitim uniformama su te paravojne jedinice bile.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Jesu li bili naoružani?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. Primjetio sam kod ... Da imaju pušaka, pištolja i poneka bomba.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Vaš šurak, jesu li i njega posetili, jesu li i kod njega dolazili ti ljudi iz tih grupa?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Koja grupa vojnika je njega posetila?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: To je grupa Bijelih orlova, Lukića Dragana.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Kad su bili kod njega, jesu li nešto posebno uradili koliko je vama poznato?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da, jeste. Da je Lukić Dragan, uz'o je auto, "Pasata" (Passat), od Zeme Zukića koji je bio vlasnik, Zemo Zukuć. Dovez'o ga je do ovoga, "NK22", stao ispod njegove kuće, zovn'o ga je imenom. "NK" se odazv'o i doš'o njemu pod kuću. S kim je razgovarao, dotičnim, Lukić Draganom koji ga je pit'o, prvo kako je šta je, ima li problema. Zatim ga je upit'o gde mu je sin. Ja ne znam šta mu je odgovorio na to, uglavnom, taj razgovor traj'o je negde, možda, desetak do 20 minuta. Dragan Lukić ponudio je VG-22 dva litra konjaka, šeć ... Da li kilo kocke, dva, ne bih znao tačno reći i još nekih životnih namirnica...

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Dobro, oprostite, na trenutak ću vas prekinuti. Mi ćemo se, naime, vratiti na taj dolazak Belih orlova kod vašeg devera. Vi kažete da je tu grupu predvodio Dragan Lukić, je li tako?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: A je li vaš dever poznavao tog Dragana Lukića?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Kako ga je poznavao?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: VG-22, imao je sestru udatu u Lukićevom selu, takozvanom Rujišta.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: A vaš dever, dakle ono šta se na vašoj listi nalazi kao VG-22, pogledajte taj papir i recite je li to vaš dever?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ne pogreška je mala u tome. On je moj zet, a ne djever. Moja sestra je za VG-22.

SUDIJA HANT: Gospodine Osogo, mislim da se radi o jednom problemu tipičnom za srpskohrvatski, jer kada se na engleskom kaže "bradr in lo" (brother in law, zet), to pokriva čitav niz raznoraznih tipova srodstava, dakle i dever i šurak i zet. Ako sam ja

dobro shvatio, izgleda da je reč o mužu svedokove sestre. Možda je to tačno, možda nije. Ako mislite da je to potrebno objasniti, možete, ali pokušajte da izbegavate izraze tipa "brother in law", na engleskom, jer to može različito da se prevede na srpskohrvatski.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da, u redu, gospodine predsedniče. Gospodine VG-21, na listu imate jedno ime pored kog smo mi napisali da je reč o njegovom zetu. On, u stvari, ima samo jednog. Možda bismo mogli tako da kažemo, da ne dođe do zbrke. Možda možemo tako da govorimo, umesto da koristimo različite termine, jer tako se ispostavilo malopre. Mislim da ga je upravo našao. Možemo li da nastavimo, gospodine predsedniče? Hvala. U redu. VG-21, vi ste nam govorili o incidentu koji se desio u kući vašeg zeta i rekli ste da je Dragan Lukić uzeo neku robu, neke namirnice i vi ste mogli da ga identifikujete, zato što je malopre došlo do zabune, kada je u pitanju pseudonim. U redu, sada da se vratimo na Dragana Lukića. Vi ste rekli da je on bio vođa te paravojne grupe. Da li možete to i da potvrdite?

SVEDO VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da li vi poznajete Milana Lukića?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ne. Vidio sam ga samo kroz zavesu, navedenog VG-22, jer sam sjedio u kući i gled'o sam ga kroz prozor njegove kuće dok su oni razgovarali na putu. A prije ga nisam poznavao i tad mi je prvi put da ga vidim i čujem tog Dragana Lukića.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Pitao sam vas da li poznajete Milana Lukića, a ne Dragana Lukića.

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ja se izvinjavam. Greška jeste, da je Dragan Lukić, a ne Milan Lukić.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da ponovim pitanje. Da li poznajete gospodina Milana Lukića?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ne, Milana, poznato mi ime, ali poznajem Sredoja Lukića. Nisam baš vješt ni Milanu Lukiću.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: A kako poznajete Sredoja Lukića?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Sredoja poznajem, jer je bio milicioner u gradu Višegradu. Vršio dužnost milicionersku u Višegradu.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da li je on bio prisutan, da li je on bio u toj paravojnoj grupi koju ste spomenuli?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da, on je bio prisutan u paravojnim jedinicama koje spominjem. Ali, momentalno, dok je Dragan Lukić razgovar'o sa VG-22, nisam ga pozn'o i nije bio tu.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Kada govorimo o VG-22, mi, u stvari, govorimo o vašem zetu, ili govorimo o nekom drugom?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da, o našem ... Mislim o VG-22. To je zet.

TUŽILAC OSOGO: Gospodine predsedniče, vi ste u pravu.

SUDIJA HANT: Da li je to važno u ovom Predmetu? Ako jeste, onda nastavite sa tim, ali ako nije, onda predlažem da predete na sledeću temu.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da, sasvim je tako, gospodine predsedavajući, ako se slažete. VG-21, posle svih događaja koji su se desili u kući vašeg zeta, da li ste vi posle toga napustili selo?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da, napustio sam, ne znam, mislim 19. maj, izjutra, skupa sa svojim, VG-22.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Gde ste otišli?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Otiš'o sam iz naselja, kojeg pod ... Mislim, imam, prema Višegradu, prelazivši drinsku ćupriju, ne znajući ni sam kuda idem. Posle svega što se desilo to veče u mom naselju, gdje je nestalo pet do šest ljudi i gdje je ubijena Zukić, momentalno imena se ne mogu sjetiti, pronašli su je izjutra mrtvu u njezinoj kući ... To je bila supruga Zukić Đema. Krenuvši niz Drinu prema mjestu Žepi, jer nije bilo nikakve organizacije, niti ti, gdje bi se mog'o snaći, gdje bi mog'o naći sigurno utočište za spas svog života ...

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Znači, onda ste otišli u selo Žepu?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da li ste bili sami?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Bio sam, od svoje porodice, bio sam sam. Sa mnom se nalazio VG-22, njegov sin i još jedan komšija iz mog sela.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Kada ste stigli u Žepu, šta ste uradili?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Pa, doš'o sam, normalno, kod svojih, jer sam rođen iz te Žepe. Oni' prvi' dana nismo imali neki' ni obaveza ni radova posebnih. Život je bio, gdje se priključiti za opstanak i prehraniti se kod koga, jer od moje uže porodice, mislim na braću, majku, oca, nije niko bio tog momenta u selu Žepi, odnosno selo Pripečak, tako da smo par dana bili, nismo nečim posebnom bili

izloženi, nekom granatiranju. Pomalo je, vremenski, bilo pokoja granata ili pucnjava, sa takozvanog Stolovaša.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Dok ste bili u Žepi, da li ste vi u neko doba počeli da vadite leševe iz reke Drine?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. To je bilo negdje ...

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Iz koje reke?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Iz rijeke Drine, iz jezera Drine.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Kad je to bilo, otprilike, ako se sećate?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Otprilike, negde, prvi leševi koji se počeli pojavljivati, juni, od 6. juna pa nadalje su već, od 12. je umnožilo bilo. Ti leševi, pojava tih leševa na jezeru Drine. U masovnijoj grupi, od 12. juna.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Možete li da nam kažete, otprilike ili tačno, odakle ste vi vadili ta tela, možete li da nam pokažete to na karti? Mogu li da zamolim tehničara za pomoć?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. Možem, svaka doba.

SUDIJA HANT: Gospodine Osogo, da li je ovo nešto šta je sporno? Da li je potrebno da se to pokazuje? Nije bilo nikakavih osporavanja ili pitanja prethodnim svedocima gde su vađena ta tela?

TUŽILAC OSOGO: Ne, zaista je tako, gospodine predsedniče. Međutim, kartu nismo koristili, a karta ide uz dokaze, uz svedočenje prethodnog svedoka koji je koristio fotografije i ona nam omogućuje da utvrdimo odakle su dolazila ta tela koja su bacana u reku. To su, jednostavno, dodani elementi.

SUDIJA HANT: U redu. Svedok ne može da ustane, jer ako ustane, onda će da izgubi tehničko ometanje lika. Zbog toga mi nije jasno zašto moramo da blokiramo pogled iz kabina ovom velikom kartom. Ima jedan komad papira, da li je to umanjena kopija karte? Možda bismo mogli to da koristimo, a svedok onda da pokazuje na grafoskopu, tako da, onda, molim poslužitelja da skloni pano, da prevodioci mogu da vide šta se dešava u sudnici.

sekretar: Ja potvrđujem da se radi o broju 149.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da, jeste broj 149 kopija karte, međutim nije jasna zato što nije u boji. Mi ćemo onda da koristimo ovaj poslednji dokument, da bismo bili sasvim sigurni. Gospodine VG-21, da li vidite kartu?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Vidim kartu, ali ne vidim baš, mora malo da se, mora malo ...

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Vidite li reku Drinu? Molim vas, možete li da nam pokažete reku?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: *(Svedok pokazuje)*

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Možete li da nam pokažete Višegrad?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Možem, da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Molim vas, radi Pretresnog veća, molim vas da nam pokažete taj kraj, mesto odakle ste vi vadili tela, mesto u blizini Žepe?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ne vidim, ne vidim dobro na naočare, ali nešto mi karta nije baš ...

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Vi ste nam pokazali reku pre nekoliko trenutaka, uzvodno.

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Slap, Slap.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Molim vas da pogledate tu tačku. Pokažite nam na grafoskopu.

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Pripečak, to je ovdje, rijeka Žepa, Žepa, momenat samo, bolje ću se ovdje snaći. Da, Žepa. Tu je rijeka, ta, Žepa.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: VG-21, ta reka Žepa, da li se ona uliva u Drinu? Da li se ona uliva u Drinu na tom mestu gde ste nam pokazali?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ona se uliva tu, u ovom dijelu. Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: To je dovoljno, hvala vam. Koliko ste vi vremena proveli u Žepi, tačnije u Slapu, na mestu koje ste nam pokazali pre nekoliko trenutaka?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: U Slapu sam provodio, možda sedmično dva puta, na vađenju tijela iz jezera, iz rijeke Drine. Dva, tri, pa možda nekad nijednom u sedmici, zavisi po samoj slobodi, mislim, kad sam slobodan, iš'o sam svaki dan, al' eto, od dva do tri puta sedmično.

SUDIJA HANT: Gospodine Osogo, da li želite da se ova karta uvrsti u dokazni materijal? Ona ima broj 149, ali još uvek nije uvrštena u spis?

TUŽILAC OSOGO: Da, gospodine predsedavajući, želimo da se ovaj dokument uvrsti kao dokazni predmet, sa brojem koji ste vi upravo spomenuli.

SUDIJA HANT: Da li imate neki prigovor, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu. To će da bude dokazni predmet P149.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: U kakvom su stanju bila tela koja ste vi izvlačili iz Drine?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Tela koja smo izvlačili iz jezera Drine, bila su u raznoraznim obliku raspadanja čitavih tijela, bez glava i bez odjeće na sebi, s odjećom, mlađi, stariji, pa čak, štaviše i djece je bilo.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da li ste našli i nalazili unakažena tela ili tela koja su bila mučena?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da, jesam. Vadili smo ljude kojima su odsjecani dio nosa, uveta, ženska odsječenih gruda, grudi, takođe vazana nogama, gola, u, kroz grudi su joj bile provučene obje ruke i u raspadanju i tako dalje, neopisivo je reći, sve u kakvom je stanju. Bilo je ubijanje nožem, maljem, macolom, čekićem, kako da se izrazim, ubijanja. Ali, prvih dana, pretežno su dolazili leševi koji su bili, na primjer, odsjecani nos, uho, udarani čekićem ili nožem, malo je bilo vatrenim oružjem, iz prvih dana.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Među tim telima, da li ste našli dva tela koja su izgledala kao da su raspeta na jednom komadu drveta?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Bilo je tijela koje je, s jedne strane vrata bila žensko prikovano, s druge strane muško bilo prikovano, s tim da ja lično nisam vidio to, da mi je dokaz'o ovaj koji je bio zadužen za ekshumaciju ili prepoznavanje tih leševa.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Ko je bila ta osoba? Ko je bio zadužen ili glavni za tu operaciju?

SUDIJA HANT: Da li se radi o osobi koja je zaštićeni svedok ili će da bude svedok? To jest, da li je to ime koje vi tražite od svedoka, ime zaštićenog svedoka?

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Mislim da se ne radi o zaštićenom svedoku. Dozvolite da ponovim pitanje, ko je bila ta osoba?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Koliko sam ja razumio, ja mogu da dam imena i prezimena ljudi koji su bili zaduženi za to. To je bio ...*(izbrisano po nalogu*

Pretnog veća)...isto i Hamed, ne mogu da se sjetim. Hamed, sa nadimkom "Hodža", da li je bio Bulatović ili ... Mislim da je im'o drugo prezime.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: On je bio zadužen za to? Šta je ... (*izbrisano po nalogu Pretnog veća*)...imao kao zadatak?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ova dva čovjeka, uz pomoć ostalog stanovništva sela Slapa, Pripečka, Žepe koji nisu bili obavezni prema radnim jedinicama kojekakvim, ili obavezi pri vojsci, nalazili su se u pomoći toj dvojici skoro svaki dan, od tri do čet'ri čovjeka, možda i više. Više radi radoznalosti, da bi neko nekoga prepozn'o svog.

SUDIJA HANT: Gospodine Osogo i jedan i drugi ste koristili ime zaštićenog svedoka i to ćemo da redigujemo, međutim, kad se vratite, molim vas da budete sigurni i jedan i drugi da koristite pseudonim. Sasvim je jasno da nećemo današnje svedočenje danas da završimo.

TUŽILAC OSOGO: Koje, gospodine predsedavajući?

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA HANT: To je šesti po redu svedok na spisku zaštićenih svedoka, ali možete to da proverite za vreme pauze za ručak. Međutim, mi danas nećemo da završimo sa svedočenjem gospodina Mašovića i mi predlažemo da sutra onda njega saslušamo, međutim, zasada nemamo ništa za sutra. U redu, a sad idemo na pauzu za ručak.

(pauza)

SUDIJA HANT: Proverio sam transkript i mislim da je dotični gospodin svedočio u svoje ime, pa se izvinjavam. Postao sam malo nervozan zbog broja zaštićenih svedoka, ali sve je u redu. Gospodine Osogo, izvolite, nastavite.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Hvala, gospodine predsedniče. Hteo sam da primetim upravo to šta ste rekli, tako da možemo da nastavimo. Gospodine VG-21, još samo nekoliko reči. Kada ste izvlačili tela iz reke, jeste li mogli da napravite razliku između muških i ženskih tela?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da, jesmo.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Nakon što ste tako napravili razliku između tih tela, jeste li ih onda pokopavali u različite grobnice, u zavisnosti od pola?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. Kopali smo posebno žene u jednu grobnicu, po dvije tri, zavisi kol'ko smo ih tog dana izvadili, a muškarce takođe smo kopali u posebne, od, zavisi, količine, koliko je taj dan izvađeno, tri, četiri do osam smo stavljali u jednu grobnicu.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Kog pola je bilo više, osoba ženskog pola ili muškog pola?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: To što smo zakopali, izvadili, više je bilo muškog pola nego ženskog.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da li ste isto tako mogli, možda, da ustanovite nacionalnost, odnosno etničko poreklo osoba koje ste vadili?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. Gledali smo svaku osobu mušku, po muškosti, jer Bošnjak svaki je obrezan, do čim pravoslavac, nisu običaji ti da se obrezuju.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Na osnovu tih kriterijuma, da li je bilo tela koja nisu bila muslimanska, a koje ste izvukli iz reke Drine, barem za ono vreme kad ste vi bili tamo?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ja lično vidio nisam, a čuo sam da je jedno tijelo, koje nije obrezano, pronađeno i dovučeno na obalu rijeke Žepe, mislim tu gdje smo ih zakopavali.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: A jeste li vi lično, s obzirom na tela koja ste videli, mogli da potvrdite da su sva ta tela muslimanskog porekla?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da, sem onog jednog, što nisam ga ni vidio, što sam izjavio, ali čuo sam od ovih koji su bili zaduženi da je bio jedan srpske nacionalnosti, jer je im'o uza se vozačku i ličnu kartu.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da li je postojao neki način evidentiranja tih tela i svega u vezi sa njima?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. Svjesku smo imali, normalno, običnu svjesku u kojoj se svaki leš bilježio pod brojem, od 1 pa nadalje. Ako je ženskog pola pisalo se "žensko", ako je muški, "muški" i sve, svaki predmet koji je nađen, lična, sat, prsten i odjeća u kojoj je leš bio, opisiv'o se u kakvom je stanju.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: A znate li šta se sa tim stvarima dogodilo, ti satovi i tako dalje?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Imali smo jedan kofer, običan papirni sanduk, nešto je u torbama, u koje smo stvari pronađene trpali svakodnevno u jednu torbu ili kofer i donosili u mesto gdje su bili zaduženi i lično je nosio zaduženi koji je upisiv'o i bilježio stanje pronađenih i ostalih dijelova.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: A šta se dogodilo sa sveskom u kojoj je sve to zabeleženo?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ja lično ne bi' znao tačno reći. To bi najbolje mog'o ovaj, ne znam da li je zaštićeni ili nije, da kažem, Poljo. Posle pada Žepe, on je otiš'o za Srebrenicu, sveska je ostala kod drugoga obaveznika, to je Hamed, zvani "Hodža". U daljim procesima tih stvari, gdje su ostavljeni, kako su ostavljeni, ja ne bi' znao reći ništa više.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Kada ste otišli iz Žepe nakon tih događaja?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Decembar, ne mogu se datuma ... Da li je 6. ili 10. decembra, sam krenuo iz sela Žepe, preko teritorije paravojnih jedinica ili srpske teritorije, prema Goraždu. U mjestu Crni Vr' bilo je naše vojske, 'oću da kažem, bosanske vojske, koja se nalazila u decembru u mjestu Crnom Vrh u pored Višegrada. Tu sam ost'o sa vojskom nekih 10, 15, pa možda i 20 dana, ne mogu sve da se sjetim u detalje, do prvog konvoja prema Goraždu iz Crnog Vrh, prema Goraždu. Putovanje je bilo vrlo teško i rizično, jer smo morali proći preko miniranih puteva, polja, šuma i teritorije koju su držale srpske snage i srpske teritorije. Nakon dolaska u Goražde, tek sam nakon tih sedam mjeseci, kol'ko sam prov'o u Žepi, ne znam, osam, ali prvi put sam se pronaš'o ...

TUŽILAC OSOGO: Hvala, gospodine VG-21. Gospodine predsjedniče, mi nemamo više pitanja za svedoka.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine, govorili ste o broju tih tela koje ste uspeli da izvučete iz Drine. Međutim, rekli ste da je i jedan broj otišao, da nije mogao da bude izvađen ili nije izvađen. Da li možete da ocenite koliki je taj broj u odnosu na ona koja ste izvadili, kakav je to odnos, da li je više tela koje ste uspeli da izvučete od onih koji su otišli ili ne ili koji je to odnos, ukoliko možete da kažete?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. Da, mogu da vam odgovorim. Ona tijela kojih ja sazajem od svojih saradnika, a posebno od Hameda, zvanog "Hodže", koji je bio zadužen, bilo je negdje izvađenih iz jezera Drine 273, međutim, to najvjerojatnije da se odnosilo od višegradskog mosta pa do Perućca brane, koje su ljude muslimanske nacionalnosti pokušali da izvade i da zakopaju dostojno kako dolikuje, ali to nije ni blizu dostojno, uglavnom da se leš mog'o dokazati da je zakopan. A broj, kojih je

nestalih, nekim podacima, po mom saznanju pokazuje da je preko 3.000 nestalo, što žena, djece, muških, nejač i sposobni, negdje preko 3.000. Po popisu od 199 ... I ne znam koje, mislim da 1992. godine.

prevodioci: Prevodilac se izvinjava, nestalih osoba, ne tela. 3.000 nestalih osoba.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Molim vas ... Ja sam vas razumeo, vi govorite o broju ukupno nestalih prema popisu stanovništva, nestalih na toj teritoriji, kada govorite o ovom broju koji spominjete, 3.000. Ali to nije bilo moje pitanje, jer to, na kraju postoje i drugi koji su o tome vodili računa, koji objašnjavaju. Moje pitanje je bilo: da li u odnosu na ovih 270 i nekoliko tela koja su, kako sam vas razumeo, sakupljeni od Višegrada do ovog mesta, gde ste vi bili, to je ta neka cifra ukupno sakupljenih tela, je li tako?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ne. Ovo je sakupljeni, od Višegrada do Prućca, Bajine Bašte, to je mjesto ... A u Slapu, što se tiče mog saznanja, kol'ko sam ja prisustvov'o ekshumaciji ili vađenju tih tijela, ja mogu otvoreno da tvrdim da sam preko 60 izvadio i zakop'o.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, razumeo sam vas, znači, ova cifra je ukupno, evidencija tela koja su od Višegrada do Perućca, do Bajine Bašte, bila izvađena. A moje pitanje je bilo: da li možete da ocenite koji je to, ili odnos ili procenat u odnosu na ukupan broj tela koja su plutala Drinom, koja su možda i prošla, a da niste mogli da ih pokupite? Da li ste veći deo uspjeli da izvučete ili manji deo, da li to možete da odredite?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Ja, negdje možda, 20, 25 procenata da je izvađeno, manje je izvađeno nego što je prošlo Drinom.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, mislite da je više prošlo Drinom nego što je izvađeno?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Apsolutno, apsolutno, jer, nismo imali mogućnosti ni šanse da ih redovno vadimo i kopamo. Nekad nam okolnosti jezera nisu dozvoljavale, jer je jezero u nekim momentima puštavano i vraćano prazno korito, od obale do jezera, moguće i 10, pa i 15 metara, ali ispod 10 malo kad, ako je jezero puštano, da je bio nivo vode od stanja bivšeg jezera, da nije povučena unutra, najmanje 10 do 15 metara. A druga okolnost, granatiranje i pucanje sitnim naoružanjem iz sela Štareva i jednog mjesta, brdovitog mjesta koje se zove Stolovaš. Sve što se kretalo, bio ... Ili goveče, ovca, krava, to se ubijalo, nije se gledalo na, na neki život ili, da, da ne bi te ubio, da si bio siguran da ne pogineš.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li možete da odredite, odakle su najdalje mogli ovi leševi, ova tela da dolaze niz Drinu?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Po mojoj procjeni, najviši dio djela grada Višegrad, jer smatrajući Goražde, Foču, Goražde, da je postojala još jedna brana, moguće da je neki leš mog'o i preći branu, jer i puštane vode, vjerovatno da su i gore čistili ili negdje zakopavali, kako je već bilo. Ili, eventualno da se puštala, dosta je tijela bilo i u raspadajućem stanju.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada ste govorili na pitanje tužioca o tome da je bio jedan slučaj zakovanog, da kažem, tela na vrata, rekli ste da vi lično niste videli, ali da vam je to pričala druga osoba koja je bila glavna, pa ste pominjali neka imena. Na kog ste mislili, ko vam je direktno to rekao jer nisam najbolje razumeo iz vašeg odgovora?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Na Hameda zvanog "Hodža". A uostalom, ako vas interesuje, ima i dokaza ljudi koji su išli po hranu prema Srebrenici, sa čamcima, da je se nalazilo u stijenama kanjona Drine, ljudi više vezanih za noge. Ja to lično, ne kažem da sam ja vidio, al' živih svjedoka bilo je do unazad, hoću reći, godinu dana, da li su sad živi, to vam ne bi smio garantovati je l' čovjek živ il' nije, ali do unazad dvije godine čovjek je bio živ, koji je vidio lično vezanih osam komada ljudi da su za noge povezani, sve jedan za drugim.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, ja sam vas pitao za ovaj slučaj, rekli ste "Hamed", dakle nije to bio Poljo Mevsud?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da, oni su oba bili zaduženi za to, koji su vodili evidenciju, kad nije ... Nekad su bila obadva, nekad je jedan, al' dotični mi je taj rek'o da je čovjek i žena zakovani na kućnim vratima, jednom žensko s jedne strane, drugo muško s druge strane.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada ste rekli o paravojnim jedinicama i onome gde su bile stacionirane u Višegradu, rekli ste da je to bio novi hotel u Višegradu. Moje pitanje je: da li mislite na hotel "Všegrad", odnosno hotel koji se nalazi pored onog čuvenog starog mosta?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Na početku vašeg izlaganja, kada ste govorili o razlogu vašeg prvog napuštanja Višegrada, dakle ono kada ste devet dana bili u Goraždu, danas ste rekli da ste to uradili zbog dolaska Užičkog korpusa, odnosno koji je već trebalo da dođe. A i pominjali ste problem sa branom i sa vodom. Ja u vašoj izjavi koju ste dali istražitelju ... Doslovce ste rekli: "Iz Višegrada sam otiš'o za Goražde zato što je brana otvorena, pa smo se bojali poplave. Otiš'o sam 13. aprila 1992. godine. U Višegradu je pre toga bilo nekih političkih napetosti, ali nije bilo stvarnih incidenata, već samo opšti nemir." Da li je ovo tačno šta ste rekli tada?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. To je tačno, to je tačno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: I danas tvrdite da je tako bilo?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da, da. A moguće, ako sam spomen'o sad tu branu, radi nje, što je puštena, radi sopstvene sigurnosti, a stojim pri toj izjavi.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala, ja nemam drugih pitanja za vas, hvala.

SVEDOK VG-21: Ja bi', samo još jedno zamolio, ako mi dozvoljava ovaj slavni Sud, da bi se malo korigov'o, jer sam vidio malo nekih grešaka u mojoj izjavi, između Milana i Dragana, pa ako mi dozvoljava ovaj slavni Sud, ja bi' se malo izvin'o u korigovanju. Malo sam se bio upetlj'o, Milan, Dragan, Dragan, Milan i tu ...

SUDIJA HANT: Razumemo to, gospodine, u redu je, hvala vam. Gospodine Osogo, imate li dodatnih pitanja?

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC OSOGO

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da, gospodine predsedniče, jedno ili dva. Gospodine VG-21, na onom mestu gde ste izvlačili tela, kolika je otprilike bila brzina toka reke, da li je bila veća ili slabija?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da vam kažem, kada je jezero zatvoreno, brzina vode se nije mogla primjetiti toliko, vrlo, vrlo spora je brzina vode bila. Ako je puštano jezero, da rade turbine, osećala se brza pokretnost vode. Međutim, sada sam maloprije odgovorio tužiocu, braniocu zapravo, zavisi od puštavanja jezera. Nekad je bilo od obale po 10, 15 metara, da nisi mog'o prići koritu, vode da dohvatiš ... Da smo bili masu odsječeni. Kad je puno jezero, onda se moglo i čamci su nam, čak ostajali na suvom, pa smo morali posmatrati kako leševi plutaju nizvodno, a ne moreš da prideš, ako ne puca.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: U redu. Vaša ekipa koja je izvlačila ta tela, je li radila stalno, danju i noću, ekipa koja je izvlačila tela iz Drine?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Samo danju. Ne, samo se radilo danju.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Dakle, bilo je i tela koja su plutala, a koje vi niste mogli da vidite?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Što se tiče one ispravke, možete li da nam nešto preciznije kažete, dakle, u vezi sa onim delom iskaza koji biste vi želeli da ispravite, a što se tiče ona dva imena.

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Mogu, da. Pominj'o sam ovdje Savić Dragana. On me privodio SUP-u, imam teških posledica od njegovog privođenja SUP-u. Među jedne prilike koji optuženi ovdje sjedi i sluša, vidio sam ga i pozn'o u stanici milicije, to jest u SUP-u. Ponudio mi je, mislim, tražio je gospodin da me on sasluša u vezi pištolja koji mi je Savić Dragan doveo u SUP.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Dobro, samo oprostite što moram da vas prekinem na trenutak. Gospodine VG-21, kažete da ste pomešali ta dva imena, dakle Dragan Lukić je spomenut i to ste ime pomešali sa kojim drugim imenom?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Sa Draganom Savićem.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Dobro. Dakle, Dragana Savića ste pomešali sa jednom drugom osobom, kojom?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Milanom Lukićem. Pomešao sam sa Lukić Milanom.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Vi poznajete obe te osobe?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Milana Lukića ne poznam, a Dragana Savića poznam, jer sam jednom, jednom, jedne prilike imao da vidim, samo kroz prozor, Milana Lukića.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: S prozora, gde?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Iz kuće VG-22.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Kad kažete VG-22, mislite na zeta?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Jeste videli šta je radio?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Pa vozio je auto, "Pasata", sjedio je, izaš'o iz auta sa ...*(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)*... rek'o sam da mu je dao dva litra konjaka, ulja, kocke šećera, kafe i ne znam još nekih sitnih namirnica.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Je li nešto posebno rekao?

SVEDOK VG-21 – ODGOVOR: Da. Rek'o je gospodinu VG-22 da se ne sekira, da bude slobodan, da je on šef stanice SUP-a Višegrada i da mu je dao broj telefona ukoliko bude nekih problema, da bi ga zvao na pružanje njegove pomoći.

SUDIJA HANT: Gospodine Osogo, ovo nije nešto što je pokrenuto u unakrsnom ispitivanju. Vi, naravno, imate pravo o tome da govorite, jer je svedok sam to naznačio u vezi sa onom ispravkom, ali morate da znate da će nakon toga da bude dodatnog unakrsnog ispitivanja.

TUŽILAC OSOGO: U redu, gospodine predsedniče. Završio sam sa ispitivanjem u svakom slučaju..

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, želite li vi da postavite, eventualno, neka nova pitanja, a koja bi proisticala iz ove nove stvari koja je otvorena? Možda ste se dotakli toga u vašem unakrsnom ispitivanju.

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude, hvala.

SUDIJA HANT: U redu, hvala lepo, gospodine. Vaš zadatak se ovim završio. Zahvaljujemo vam se što ste došli i dali svoj iskaz. A sada možete da idete, hvala.

SVEDOK VG-21: Hvala i Sudu i nadam se da je ovo čast Suda i čast pravde koji treba da svakog čovjeka sledi ubuduće i nadalje, da se ne dešava ovo što se dešavalo do sad. I mnogo vam hvala.

SUDIJA HANT: Hvala i vama.

SUDIJA HANT: Sledeći svedok je gospodin Mašović, zar ne?

TUŽILAC OSOGO: Jeste, to je tačno.

SUDIJA HANT: Imamo transkript iz *Predmeta Krnojelac*, na žalost, pola je u obrnutom redosledu, ali mislim da to možemo da sredimo. Da li Odbrana smatra da transkriptu treba dodati još neke druge strane, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu, hvala vam. Molim da se uvede gospodin Mašović. Gospodine, molim vas da pročitate svečanu izjavu sa dokumenta koji će da vam da sudski poslužitelj.

SVEDOK MAŠOVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine.

SUDIJA HANT: Izvolite, gospodine Osogo.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC OSOGO

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Hvala vam, gospodine predsedniče. Dobar dan, gospodine Mašoviću.

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Dobar dan.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Možete li, molim vas, da se predstavite Pretresnom veću, da im kažete kako se zovete, ne kom ste trenutno položaju?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Zovem se Amor Mašović, po zanimanju sam advokat. Trenutno obavljam funkciju predsedavajućeg Federalne komisije za traženje nestalih osoba Federacije Bosne i Hercegovine. Član sam Parlamenta Bosne i Hercegovine i član komisija za jednakopravnost polova i administrativne komisije Parlamenta Bosne i Hercegovine i član nadzornog odbora Udruženja za krivično pravo i kriminologiju Federacije Bosne i Hercegovine.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Hvala vam, gospodine Mašoviću. Želim da vam postavim jedno proceduralno pitanje. Da li ste primili kopiju naloga ovog Pretresnog veća od 24. juna 2001. godine, u kojoj stoji da vaše svedočenje neće da pokriva određeni broj pitanja koja su već pokrivena u jednom drugom predmetu, to jest u *Predmetu Tužilac protiv Krnojelca*? Da li ste obavješteni o tome, to jest da li ste iz Tužilaštva dobili takav dokument?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Takođe vam je poznato kojim ćemo pitanjima da se bavimo?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Gospodine Amore, mi smo od vas dobili određeni broj dokumenata koja se odnose na veliki i težak posao kog ste se vi prihvatili u svojstvu predsedavajućeg Komisije za nalaženje nastalih lica i mi ćemo tokom ovog glavnog ispitivanja, da se bavimo ovim dokumentima, zbog čega ste vi ovde i pozvani. Ali prvo želim da vas pitam sledeće: tokom 2000. godine i tokom ove godine, tokom 2001. godine, da li vam je poznato tačno, koliko je ekshumacija obavljeno u okviru vaših delatnosti, ako vam je to poznato?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: U toku protekle i u toku ove tekuće godine, na području opštine Višegrad ili u okolini opštine Višegrad, ekshumirano je 311 žrtava, od kog broja je 152 žrtve, 152 žrtve su identificirane, 159 žrtava, na žalost, još uvijek nije identificirano. Ove, 311 žrtava, ekshumirano je, ako se sjećam, na 14

različitih lokaliteta i na nekim od tih lokaliteta ja sam vodio ljude iz Komisije za traženje nestalih osoba.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Ja ću da vam pokažem jednu kartu, tako da vi možete da nam date neke informacije, tako da Pretresno veće može da vidi gde se nalaze te lokacije. Radi se o dokumentu 140-1.

SUDIJA HANT: Da li ćete vi u određenom trenutku da uvedete taj ponuđeni transkript iz *Predemeta Krnojelac*?

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da, hoću, gospodine predsedniče. Ovde imate kartu gde se nalaze informacije o lokacijama. Rekli ste da ih ima ukupno 14 i naveli ste broj tela koja su ekshumirana na tim mestima. I tu se nalaze i lokacije, naročito Višegrad, gde su izvršene te ekshumacije. Da li je taj dokument, da li ste to pripremili vi ili vaša služba ili je dokument došao iz nekog drugog izvora?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Ovaj dokument pripremila je moja služba koja se bavi foto i video snimanjem lokaliteta masovnih i pojedinačnih grobnica, a po mom nalogu.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: U redu. Gospodine Amore, možete li da nam pokažete na ovoj karti konkretno gde su izvršene ekshumacije u predelu Slapa i Žepe?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Dakle, ja mogu pokazati sve lokalitete, ali evo, konkretno, dakle, ako govorimo o lokalitetima "Slap" na području naseljenog mjesta Žepa, radili smo na, otprilike, dva lokaliteta, na užem području Slapa i dva lokaliteta na nešto širem području koji nosi različite nazive. Dakle, prvi lokalitet jeste lokalitet "Slap 1", lokalitet na kojem je pronađena jedna masovna grobnica sa 125 žrtava, koje su bile sahranjene na nekim mjestima pojedinačno, jedna do druge, a na nekim mjestima su žrtve bile izdvojene. Na lokalitetu "Slap 2" koji se nalazi nizvodno idući koritom reke Drine ili, bolje rečeno, koritom jezera Perućac, na udaljenosti od oko jednog kilometra, pronađeno je još sedam tijela. Na lokalitetu "Kameničko Točilo" koji se nalazi na udaljenosti od oko dva kilometra od prvog lokaliteta, "Slap 1", pronađene su četiri žrtve ili, tačnije rečeno, tri žrtve i samo dijelovi jedne od žrtava, odnosno četvrte žrtve. Dakle radilo se samo o lobanji. I konačno, poslednji lokalitet na ovom području jezera Perućac, jeste lokalitet koji smo nazvali "Luke" koji se nalazi sa desne strane obale reke Drine, naspram naseljenog mesta Luke, gdje su locirane tri žrtve. Sve ove žrtve o kojima sam govorio, ova četiri lokaliteta, su, prema izvorima koje smo mi dobili, ljudi iz Višegrada, civilno stanovništvo koje je likvidirano u Višegradu i čija tijela su došla rijekom Drinom do ova četiri lokaliteta ...

SUDIJA HANT: Da bismo mogli kasnije to da pratimo, mesta na koja se poziva svedok su, u stvari, obeležena brojevima na ovom dokumentu, a to su brojevi 2, 3, 4 i 5, radi se o dokumentu 140-1.

SVEDOK MAŠOVIĆ: Da, tako je, časni Sude, to su lokaliteti 2, 3, 4 i 5, na kojima je ukupno pronađeno 139 žrtava.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: U redu. Gospodine Mašoviću, vi ste nam pokazali mesta tih lokacija gde ste radili, to jest gde je radila ta vaša komisija na ekshumacijama. Možete li da nam kažete, u opštim crtama, u ovom konkretnom slučaju, slučaju opštine Višegrad, koje ste metode koristili, kakve sisteme da biste izvršili ekshumacije, sa jedne strane, a sa druge strane da izvršite identifikaciju, jer vi ste, pre nekoliko trenutaka, spomenuli civilne žrtve?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Dakle, kad je u pitanju lokalitet broj 2 koji je službeno nazvan "Slap 1" gdje je locirano 125 žrtava, prve informacije o postojanju tih žrtava komisija je dobila još u toku 1992. godine, tačnije krajem 1992. i početkom 1993. godine, kada su prve izbjeglice koje su stizale iz Višegrada, i žrtve, u Sarajevo donijele informaciju o tome da je rijekom Drinom doplovio veći broj žrtava do lokaliteta "Slap", gdje je lokalno stanovništvo prilazilo tim žrtvama, ako su žrtve bile uz samu obalu, onda bez korišćenja čamaca, a ukoliko su žrtve plovile sredinom jezera ili desnom obalom rijeke Drine, onda je lokalno stanovništvo koristilo čamce, da bi prišlo do tijela i transportovalo tijela do lokaliteta "Slap 1", gdje su ove žrtve ukopane. Dakle, praktično od 1992. godine komisija raspolaže informacijom o postojanju ove masovne grobnice žrtava iz Višegrada. Ljudi koji su, dakle, svjedoci, izbjeglice iz Višegrada, iz Žepe, koji su donosili ove informacije, govorili su o zločinima koji su počinjeni nad civilnim nesrpskim stanovništvom u Višegradu i, koliko se sjećam, najveći broj informacija odnosio se na likvidacije civila Višegrada na lokalitetu dva mosta, stari i novi most u Višegradu, gdje su žrtve likvidirane neposredno na mostu ili su, eventualno, žrtve natjerane da žive skaču sa mosta, a potom je pucaño na žrtve u vodi, odnosno u rijeci Drini, dok se oni koji su pucali ne bi uvjerali da su žrtve mrtve. U toku rata, komisiji iz Sarajeva nije bilo moguće da pristupi ekshumaciji ovog lokaliteta, jer je područje Žepe bilo potpuno izolovano, zapravo to je bila jedna enklava unutar teritorije koju su kontrolirale snage Karadžića i Mladića, a ...

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da vas prekinemo tu, vratićemo se na to, gospodine Mašoviću. Vi ste nam rekli da se radi o stanovnicima koji su došli da obaveste vašu komisiju, a vi ste predsedavajući te komisije, da ste vi na osnovu tih informacija izvršili ekshumacije. Da li se radi o neposrednim svedocima, ljudima koji su iskusili to ili su lično videli to ubijanje i zakopavanje, da li se radi o neposrednim

svedocima ili o svedocima iz druge ruke? Kako biste vi kvalifikovali te svedoke? Kako biste ih opisali?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Dakle, prvi svjedoci koji su nas kontaktirali, to su vjerovatno svjedoci, da ih nazovemo, iz druge ruke, dakle, ljudi koji nisu direktno bili zaduženi za izvlačenje i ukop žrtava. Dakle, govorim o svjedocima koji su dolazili u našu komisiju u toku trajanja rata, u periodu od 1992. do kraja 1995. godine. Nakon što je rat okončan, nas kontaktiraju i svjedoci koji su bili direktno zaduženi od strane lokalnih vlasti u Žepi, da rade na vađenju žrtava iz rijeke Drine i da se staraju o, koliko-toliko, civiliziranom sahranjivanju tih žrtava, dakle to su sada već bili svjedoci iz prve ruke. Konkretno, ako govorimo o lokalitetu "Slap 2", dakle lokalitet koji je označen brojem 3, mi smo kontaktirali svjedoka koji je lično ukopao tih sedam žrtava, koje je on, uz pomoć još jednog čovjeka, izvadio iz rijeke Drine i na tom dosta nepristupačnom dijelu obale, uspio naći jedan dio gdje su se žrtve mogle ukopati i on je to učinio i, dakle, sedam-osam godina nakon tog događaja, taj svjedok nas je lično doveo na taj lokalitet koji je bio poznat njemu i pokazao nam mjesto ukopa tih sedam žrtava. Što se tiče lokaliteta "Slap 1", svjedoci su nas doveli do samog lokaliteta, a na lokaciji je bilo, na prvi pogled već uočljivo da se radi o masovnoj grobnici, jer su gotovo svi grobovi žrtava bili obilježeni određenim daskama na kojima su stajali redni brojevi koji su označavali žrtve. Na lokalitetima 4 i 5, takođe, dovedeni smo od neposrednih očevidaca koji su bili prisutni kad su žrtve izvađene iz rijeke Drine i sahranjene na desnoj obali rijeke Drine.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Hvala vam, gospodine Mašoviću. Da li ste vi lično učestvovali u pronalasku tih lokacija, kada ste primili informaciju da takve lokacije postoje? Da li postoje specijalne metode i načini koje ste koristili da biste identifikovali ta mesta, nakon što ste dobili informacije od svjedoka?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ja bih rekao da to nisu neke specijalne metode. Ja bih nazvao uobičajenim metodama koje koristi naša komisija, a koje metode se sastoje, najkraće, u tome da na svim mjestima gdje je to moguće i gdje neposredni očevici pristaju da izađu na lice mjesta sa članovima moje komisije, dakle da nam neposredni očevici pokažu tačno to mjesto. Ljudi iz komisije već poseduju određena iskustva i u stanju su da procjene da li se radi o potencijalnoj grobnici, pojedinačnoj, zajedničkoj ili masovnoj ili to nije slučaj. A u drugim slučajevima, gdje ne postoje neposredni očevici događaja, odnosno sahranjivanja žrtava, mi koristimo neke druge metode koje se, otprilike, sastoje od različitih vrsta sondiranja terena, dakle, pre svega pregleda terena, sondiranja terena uz pomoć mehaničkih sondi ili uz pomoć mašina kao što su rovokopači, odnosno bageri, pa do upotrebe specijalnih pasa, istreniranih da otkriju ostatke humanoidnog porijekla.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da li ste vi informacije primali iz drugih izvora, iz drugih izvora koji nisu bili lokalni izvori i koji su bili nezavisni od vaše Komisije?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Generalno govoreći, da. Iz mnogo, mnogo izvora su stizale informacije u našu komisiju, ali kad govorimo o teritoriji opštine Višegrad, imali smo sreću da smo, gotovo u svim slučajevima, imali neposredne očevice, dakle neposredne svjedoke događaja koji su bili u stanju da se prisjete lokacija pojedinačnih i masovnih grobnica. Samo u slučaju lokaliteta "Kurtalići" gdje je locirano 62 žrtve, došli smo do saznanja o postojanju te grobnice na taj način što se jedan od Bošnjaka, lokalni stanovnik, prošle godine godine vratio svojoj kući nakon osam godina izbjeglištva i idući da peca ribu u jezeru, uočio je na samoj ivici jezera postojanje skeleta za koje nije znao da li su ljudski ili ne, obratio se našoj komisiji i mi smo ustanovili da se radi o masovnoj grobnici u kojoj su se nalazila 62 tijela.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Govorimo o mestu Kurtalići, možete li da nam date tačnu lokaciju tog mesta?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da. To je lokalitet koji je označen brojem 7, dakle severozapadno od grada Višegrada, otprilike nekih desetak kilometara od centra Višegrada nizvodno, sa desne starane, odnosno na desnoj obali jezera Perućac, odnosno rijeke Drine.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Jeste li vi dobili informacije od međunarodnih humanitarnih institucija i organizacija? Jesu li vam oni davali informacije?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao, generalno, da primamo informacije praktično iz svih mogućih izvora. U te izvore nabrojao bih prije svega, dakle, uz svjedoke, one neposredne ili posredne, članove porodica nestalih porodica koji imaju neka saznanja o nestancima i o likvidacijama svojih srodnika. Zatim izvještaji naših lokalnih komisija, dakle, koje se nalaze u različitim gradovima Bosne i Hercegovine. Konkretno, kad je u pitanju regija Višegrada, informacije o dešavanjima u Višegradu pristizale su iz našeg odijeljenja, odnosno naše okružne komisije koja je imala sjedište u gradu Goražde. Zatim, tu su vojni izvori, policijski izvori, obaviještajni izvori, izvori Međunarodnog komiteta Crvenog križa (International Committee of The Red Cross). U posleratnom periodu, druge međunarodne organizacije kao što su međunarodne policijske snage koje su stacionirane u Bosni i Hercegovini, zatim snage SFOR-a (Security Force), dakle vojne snage koje su zadužene za očuvanje mira u Bosni i Hercegovini, Ured visokog predstavnika (Office of the High Representative) i u posljednje dvije godine informacije stižu i od Instituta za nestale osobe sa sjedištem u Sarajevu, koji je ustanovljen od strane Međunarodne komisije za nestale osobe (International Commission on Missing Persons) koja je formirana 1997. godine u Francuskoj (France), u Lionu (Lyon), na sastanku grupe G7 (Group 7), a na inicijativu bivšeg predsjednika Sjedinjenih Američkih Država (United States of America), gospodina Klintonu (Bill Clinton). Dakle, organi lokalnih civilnih vlasti, kao što su u ratu bila

ratna predsjedništva, su takođe dostavljali informacije o nestancima i likvidacijama ljudi i tako dalje.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Dakle, na osnovu svih tih informacija, vi ste pristupili ekshumacijama koje su navedene na ovoj karti koju vidimo, je li tako?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, moglo bi se reći da su na bazi svih ovih izvora koje sam pominjao, formirana je jedna baza podataka o osobama koje su nestale na području Višegrada, odnosno šire, na području cijele Bosne i Hercegovine u toku ratnog perioda, a na bazi svjedočenja neposrednih očevidaca, izuzev ovog slučaja u Kurtalićima, mi smo došli na lokalitete ekshumacija i uz ustanovljenu proceduru obavili ekshumacije.

TUŽILAC OSOGO: Vratimo se. Doći ćemo na informacije u vezi sa nestalim osobama, a sada da se držimo ekshumacija. Gospodine predsedniče, mi bismo sada predložili na usvajanje transkripte koji su sada označeni brojem 54-4, a koji su iz *Predmeta Tužilac protiv Milorada Krnojelca*. Mislim da je to engleska verzija. Da, vi imate englesku verziju?

SUDIJA HANT: Ovo se vezuje za predlog tužioca za dokazivanje činjenica u skladu sa Pravilom 92bis, je li to to?

TUŽILAC OSOGO: Da, da, tako je. To je isti dokument.

SUDIJA HANT: Dobro, hvala. Ima li kakvih prigovora na ove transkripte, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. Dakle, to će da bude dokaz P54-4.

sekretar: Da li vi želite za usvajanje da predložite čitav ovaj registrator?

SUDIJA HANT: Imamo ograničeni broj dokumenata.

TUŽILAC OSOGO: Ono šta mi možemo da učinimo u smislu procedure, je da svaki put kažemo kada nešto nudimo za usvajanje kao dokaza iz registratora, a sve zajedno se kasnije može usvojiti, osim ako vama nešto ne treba.

SUDIJA HANT: Sada smo još uvek na materijalu ...

TUŽILAC OSOGO: Ali to će u celini da ostane kod sekretara.

SUDIJA HANT: Sada smo još uvek na materijalu koji je bio dodatak pisanom predlogu po 92bis, je li tako?

TUŽILAC OSOGO: Da, tako je, gospodine predsedniče.

SUDIJA HANT: Dobro. Dakle, to će da bude dokazni predmet P54-4. Vi to možete da sredite sa predstavnikom Sekretarijata (Registry), hoće li to da ostane u registratoru ili će ovo ostalo kasnije da se usvaja, to ćemo da vidimo.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Gospodine Amore, mi ćemo sada da pređemo na jedno praktično pitanje. Vi ste rekli da kada su se vršile ove ekshumacije, da ste vi lično bili prisutni, je li tako, a naročito kada je reč o ovim u vezi sa Višegradom? Vi ste bili prisutni tamo, je li tako?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Na nekim od tih ekshumacija bio sam prisutan.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: A jeste li bili prisutni u "Slapu"?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, lokaliteti "Slap 1" i "Slap 2".

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Možete li da nam kažete, da li ste uspostavili vezu između ta dva? Jeste li razumeli pitanje? Da li mi možete da nam kažete jeste li mogli da uspostavite neku vezu između ekshumacije u "Slapu 1" i "Slapu 2"? Je li bilo nečeg posebnog?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Dakle, žrtve su praktično na isti način došle do lokaliteta "Slap 1 i 2". Radi se o žrtvama, a to je pokazala identifikacija nekih od žrtava koje smo pronašli na lokalitetu "Slap 1" koje su likvidirane uzvodno, nekih 25 kilometara, dakle u gradu Višegradu, bačene u rijeku Drinu i rijeka Drina je donijela te žrtve do teritorije grada Žepe, do lokaliteta "Slap" koji je bio pod kontrolom vladinih snaga i gdje je lokalno stanovništvo iz Žepe, kao i ono stanovništvo Višegrada koje je uspjelo na vrijeme izaći iz Višegrada, izvuklo ta tijela na obalu i tu ih sahranilo i nema nikakve razlike između lokaliteta 2, 3, 4 i 5, kad je u pitanju način, odnosno kako su se žrtve našle na tim lokalitetima. Sve te žrtve donijela je rijeka Drina.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Da, ali ja sam vas pitao jeste li napravili neki izveštaj, odnosno dokument u vezi sa ekshumacijom na "Slapu 1" i "Slapu 2", dakle, jeste li imali neki izveštaj o tome? Ovde imam jedan dokument i ako možete da mi kažete da li je to vaš dokument. Radi se o dokaznom predmetu 54-5, tablica "B".

SUDIJA HANT: Da li je to iz registratora koji je označen brojem 54? Da li je i to deo registratora?

TUŽILAC OSOGO: 54-5, gospodine predsedniče.

SUDIJA HANT: Vidite, ovo je sad novo. Ja se sad ne žalim, ali treba ipak svi da shvatimo o čemu se radi. Dakle, ovo je dokument iz registratora označenog brojem 54, ali tu je i 54-1, 54-2 koji još nisu predlagani, 54-3 isto tako, a vi sada govorite o 54-5. Videli smo i 54-4 koji je na kraju, on dolazi kasnije. Da. Dakle, mi ćemo da koristimo dokumente iz ovog registratora, s tim da ćete vi na kraju ceo registrator da predložite na usvajanje, je li tako?

TUŽILAC OSOGO: Da, svakako, gospodine predsedniče.

SUDIJA HANT: Dobro, nadam se da sad svi razumeju o čemu se radi.

SVEDOK MAŠOVIĆ: Dokument pod nazivom tabela "B" ...

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Tabela "B", gospodine Mašoviću, to je to.

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Taj dokumenat, pod tim nazivom, sačinila je Komisija za traženje nestalih osoba Federacije Bosne i Hercegovine i u tom dokumentu sadržano je 152 imena osoba koje su ekshumirane na 14 različitih lokaliteta na području opštine Višegrad ili u susjedstvu, od 311 žrtava koliko je ekshumirano. U uvodu sam rekao 311 žrtava, 152 je identificirano i njihova imena i prezimena se nalaze u dokumentu pod nazivom "tabela B". Iz ove tabele možete vidjeti da, ako je to važno, a mislim da bi moglo biti važno, da je žrtva pod rednim brojem 41, osoba ženskog pola, Halilović Hanka, rođena 1900. godine i da je u času likvidacije, dakle 1992. godine, bila stara 92 godine.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Gospodine Mašoviću, samo na trenutak da se zaustavimo. Na ovom dokumentu, u tabeli "B", nalaze se i dva aneksa, "dodatak 1" i "dodatak 2", odnosno priloga. Ta dva priloga, broj 1 i broj 2, da li se u njima nešto detaljnije objašnjava karta koju je, takođe, napravila vaša komisija? Je li to svrha tih priloga?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, upravo tako. Ova dva dokumenta, tabele, "aneks 1" i "aneks 2" su tekstualni opis ove karte koju je sačinila moja Komisija i u "aneksu 1" nabrojano je svih 14 lokaliteta koji se odnose na ekshumacije vezano za opštinu Višegrad u periodu 2000-2001. godina. A u tabeli koja je označena kao "aneks 2", nabrojani su isti ti lokaliteti, dakle tih 14 lokaliteta, ali su grupisani, bilo prema određenoj, prema geografskom mjestu na kojem se nalaze, bilo prema vremenu u kojem su se događaji odigravali. Tako su tih 14 lokacija podeljeni na tri

područja, što se vidi na ovoj karti. Ta tri područja su označena kao "područje 1", gdje postoji samo jedan lokalitet ekshumacije, "područje broj 2", gdje imamo četiri mjesta, "Slap 1", "Slap 2", "Kameničko Točilo" i "Luke" i "područje 3", gdje imamo devet različitih mjesta na kojima je vršena ekshumacija. To su "Kurtalići 1 i 2", "Barimo", "Gornja Brštanica", "Crni Vrh", "Jelačići" i "Višegrad". Dakle, ovi nazivi predstavljaju zapravo nazive sela u okolini urbanog dijela grada Višegrad, sela u kojima su vršene ekshumacije.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Ima tri velika kruga na ovoj karti, označeni brojevima 1, 2 i 3. Da li ove kružnice odgovaraju napomenama koje su date u "prilogu 2", odnosno da li "grupa 1" odgovara "krugu 1" na karti, "grupa 2", krugu označenom brojem 2 i "grupa 3", krugu označenom brojem 3?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, upravo sam o tome govorio. To su tri grupe ili tri područja koji su tekstualno opisani u "aneksu 2", sa nazivom lokaliteta, sa brojem ekshumiranih žrtava, brojem identificiranih žrtava i brojem neidentificiranih žrtava, po svakom od pojedinih lokaliteta.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Pogledajmo samu tablicu "B". Tu vidimo više kolona, ime, ime oca, prezime, godinu rođenja, pol i prethodno mesto boravka gde je živela osoba čije je telo pronađeno. Isto tako vidimo u "prilogu 1" tablice "B" broj identifikacije. Da li je to broj koji se vezuje za identifikaciju osobe, ličnu kartu ili postoji neka druga veza?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Dakle, ovde se radi o rednom broju odnosno o matematičkom izrazu broja ekshumiranih žrtava. Ako, na primer, u "aneksu 1" stoji lokalitet "Kalimanići", jama "Paklenik", slijedeća kolona označava broj pronađenih i ekshumiranih žrtava, 73, nakon toga je predstavljen broj identificiranih žrtava, dakle 65 je identificiranih i slijedeća kolona označava broj neidentificiranih žrtava, osam i, konačno, u poslednjoj koloni imamo oznaku grupe u kojoj se nalazi ovaj lokalitet. Dakle "grupa 1, 2" ili "grupa 3", koje su označene na karti.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Dobro. Da se vratimo na nešto šta je rečeno. Postoji kolona za pol u glavnoj tablici, a vi ste nam malopre rekli da "aneks 1" tablice "B" ima jednu kolonu u kojoj se identifikuje ekshumirana osoba i kolonu gde nije izvršena identifikacija. Možete li da nam objasnite kakav je bio proces identifikovanja osoba? Odnosno, da li vi pravite razliku između ekshumacije i identifikacije osoba, da bi se iz te identifikacije videlo odmah i da se radi o muškoj osobi, odnosno ženskoj?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Zapravo, autopsija žrtava je način da se ustanovi pol žrtve. Autopsija, dakle, sudsko-medicinsko-forenzičko vještačenje određuje da li žrtva ima određeni pol, muški ili ženski. Identifikacijom utvrđujemo samo identitet žrtve, dakle njeno ime i prezime. I iz ove tabele "B" je moguće utvrditi da od 311 žrtava koje smo uspjeli pronaći i ekshumirati, 152 su identificirane do ovog

časa, a preostalih 159 žrtava još uvijek nije identificirano, iako je utvrđen njihov pol, to jest da li se radi o muškarcima ili o ženama. Od ovih 159 žrtava uzeti su uzorci njihovih skeleta i trenutno se obavlja procedura DNK analize ili DNA analize, krvi potencijalnih srodnika i uzoraka kostiju, kako bismo ustanovili identitet i ovih preostalih 159 muškaraca i žena.

TUŽILAC OSOGO – PITANJE: Što se tiče imena koja se nalaze u tabeli "B", s obzirom da ste nam objasnili određivanje pola, što je sam početak identifikacije osobe, dakle, kada je reč o imenima, možete li da nam date dodatna objašnjenja u vezi sa tim kako ste uspjeli da ustanovite da, kada je, na primer, reč o broju 2, da je to zaista osoba sa imenom "Emin Hadžić", čiji je otac "Fadil"? Da li su te informacije dolazile od nekih direktnih svedoka ili iz nekog drugog izvora?

SVEDOK MAŠOVIĆ – ODGOVOR: Dakle, mi smo, pre svega, raspolagali, u određenim slučajevima informacijama da je, u određeno vrijeme, na određenom mjestu, likvidiran određen broj žrtava, gdje su navedena tačno imena i prezimena žrtava. Navešću kao mogući primer, dakle, da se događaj odigrao u Višegradu, na mostu, izvršena likvidacija pet muškaraca, određenog dana u mjesecu junu 1992. godine i nakon jedan dan ili dva dana ili nekoliko sati nakon događaja, rijeka Drina donese na lokalitet "Slap" tijela žrtava koje mjesno stanovništvo može prepoznati. Tako je na lokalitetu "Slap" sačinjen jedan spisak od pedesetak imena, od ovih 125, koliko ih je ukupno izvađeno iz Drine, pedesetak imena koje je lokalno stanovništvo uspjelo identificirati još prilikom njihovog izvlačenja iz rijeke Drine. Naravno, Komisiji za identifikaciju žrtava koju sačinjavaju sudija Kantonalnog suda, tužilac, krim-policajac i ljekar, odnosno sudski vještak medicinskih nauka, je potrebno nešto više da bi se odredio identitet svake žrtve.

SUDIJA HANT: Oprostite, sad je 16.00 pa ćemo da prekinemo s radom i da nastavimo sutra u 9.30.

TUŽILAC OSOGO: U redu.

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude.

SUDIJA HANT: Da, gospodine Domazet.

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, ja vas molim, ukoliko je to moguće, da sutra nešto kasnije počnemo, recimo u 10.00. Ja sam računao da će sutra biti slobodan dan i neke obaveze imam rano ujutro na aerodromu, pa bih vas molio ako možemo da malo kasnije sutra počnemo, jer se nadam da imamo samo gospodina Mašovića i da ćemo završiti.

SUDIJA HANT: Vi ćete se vratiti sa aerodroma do 10.00?

ADVOKAT DOMAZET: Da.

SUDIJA HANT: Ja se nadam. Gospodin Mašović je zakazan za trosatno ispitivanje. Nadam se da ćemo se zadržati u okviru toga. Ja se nadam da ćemo završiti sutra i nadam se da onda neće biti jako intenzivno unakrsno ispitivanje, ako mogu tako da kažem.

ADVOKAT DOMAZET: Da.

SUDIJA HANT: U redu. Nastavićemo sutra.

Fond za humanitarno pravo

